

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА И ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА
ЗА ОСМИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период 2023/2024 -2026/2027. године

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

САДРЖАЈ			
План наставе и учења за седми разред	3	Хемија	132
ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА		Биологија	160
Српски језик и књижевност	5	Техника и технологија	188
Енглески језик	17	Физичко и здравствено васпитање	202
Ликовна култура	25	Информатика и рачунарство	216
Музичка култура	38	ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА	
Историја	48	Италијански језик	224
Географија	78	Немачки језик	236
Физика	96	Грађанско васпитање	241
Математика	109	Верска настава – Православни катихизис	251

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА			
Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	Недељно	Годишње
1.	Српски језик и књижевност	4	136
2.	Страни језик	2	68
3.	Ликовна култура	1	34
4.	Музичка култура	1	34
5.	Историја	2	68
6.	Географија	2	68
7.	Физика	2	68
8.	Математика	4	136
9.	Биологија	2	68
10.	Хемија	2	68
11.	Техника и технологија	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	3	102
УКУПНО: А		28	952

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	Недељно	Годишње
1.	Верска настава / Грађанско васпитање ¹	1	36
2.	Други страни језик ²	2	68
УКУПНО: Б		3	102
УКУПНО: А+Б		31	1054
Ред. бр.	ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ И ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	Недељно	Годишње
1.	Редовна настава	31	1054
2.	Слободне наставне активности ³	1	34
3.	Допунска настава	1	34
4.	Додатна настава	1	34
Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Недељно	Годишње
1.	Час одељењског старешине	1	34
2.	Ваннаставне активности ¹	1	34
3.	Екскурзија	До 3 дана годишње	

¹ Ученик бира један од понуђених изборних програма.

² Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса а то су немачки језик и италијански језик.

³ Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика; - поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца); - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама; - поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности; - развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- ❖ савладавање главних правила акценатске норме књижевног језика;
- ❖ обновити, савладати и делимично проширити садржаје из претходних разреда из граматике и правописа;
- ❖ формирати критеријуме за самосталан избор, анализу и процену уметничких дела доступних узрасту - упознати технику писања реферата - овладати расправом као обликом усменог и писменог изражавања;
- ❖ систематизовати градиво из свих програмско-тематских подручја.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА	
СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	Осми разред
Садржаји програма	Укупно
ЈЕЗИК	44
Грамматика	37
Правопис	7
КЊИЖЕВНОСТ	60
Школска лектира	45
Домаћа лектира	15
КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА	32
Говорно изражавање	3
Писмено изражавање	29
Укупно	136

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1.	ЈЕЗИК	Развој српског књижевног језика Језик свакодневне комуникације Грађење речи Фонетика Морфологија Синтакса Акценатска норма	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Дигитална компетенција Естетичка компетенција	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: Објасни настанак и развој српског књижевног језика; Разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; Сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; Именује дијалекте српског језика; Разуме постојеће језичке прилике у Србији; Издвоји делове творенице и Препозна основне моделе њиховог грађења; Користи садржаје из	СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове типичним (школским) примерима СЈ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) СЈ.3.3.3. зна и у свом говору примењује	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици уочавају промене у графемама и лексици српског језика кроз време Ученици развијају позитиван однос према значају Вукове реформе и посебности српског језика Препознавање на примерима различитих функционалних стилова Обнављају стечена знања о синтагмама Уочавају значења сваке од појединих врста зависних реченица Речи настале претварањем Различита вежбања	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Домаћи задатак Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;	акценатску норму СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези са њима) СЈ.2.3.1. одређује местоакцента у речи СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму	у творби речи Примена стечених знања о проклитикама и енклитикама На различитим примерима у тексту Самоевалуација и евалуација	
		Правопис Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме)		Доследно примени правописну норму; Примени основна правила о распореду акцената; Уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; Пише и говори	СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела Самоевалуација и евалуација Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Домаћи задатак Самоевалуација и евалуација на крају месеца и

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
		Генитивни знак Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци		поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; Уочи разлику између речи и лексеме;	правописну норму	знаке Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури Корелација: страни језици, информатика	током појединих часова
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Текстови писани различитим функционалним стиловима Лексикологија Расправа и есеј на задату тему	Компетенција за учење Рад са подацима и Информацијама Комуникација Дигитална компетенција Естетичка компетенција	Пише и говори поштујући карактерис тике различитих функциона лних стилова; Напише приказ, расправу и краћи есеј; Користи речник, енциклопедиј у и лексикон; Уочи манипулацију у пропагандним текстовима;	CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај CJ.3.2.1. организује тексту логичне и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост Ученици подстичу свој устваралачку моћ и развијају креативност Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе Многобројним примерима ученици евалуирају своје	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Домаћи задатак Самоевалуа ција и евалуација на крају месеца и током појединих часова Радна свеска Писана провера- вежба

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму	знање Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима Самостално примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација Корелација: веронаука, народна традиција, историја, музичко	
		Језичке вежбе Говорне вежбе Изражајно казивање стихова Јачање		Повезује информације и идеје изнесене у тексту Уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на	СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности Изражајним	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Домаћи задатак Самоевалуа

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
		вербалног самопоуздања		тексту Чита са разумевањем Књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; Тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; Критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;	дескриптивни текст и уме да организује смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај	казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију Самоевалуација и евалуација Корелација: реторика, историја,	ција и евалуација на крају месеца и током појединих часова Писана провера вежба дебата
3.	КЊИЖЕВНОСТ	Лирика Епика Драма	Компетенција за учење Рад са подацима и	Истакне универзалне вредности књижевног	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:	Формативно свакодневно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
		Научно популарни текстови Домаћа лектира Књижевно-теоријски појмови	Информација а Комуникација а Дигитална компетенција Естетичка компетенција	дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; Повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; Издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; Уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; Повеже књижевна дела са	дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани, неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратив, опис, дијалог, монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у	Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву Познавањем стваралачког опуса	усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Провера

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				историјским или другим одговарајућим контекстом; Одреди временски оквир у којем је писац стварао; Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;	књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, оноματοпеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: тему, мотив, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломка, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре књижевноуметничког текста СЈ.3.4.1. наводи	неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике Самоевалуација и евалуација Повезивање са савременошћу Корелација су другим предметима:	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						Осми разред	
Р.бр	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					наслов	српски, ликовно, веронаука,	

Неки од препоручених начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања;	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег	Свакодневно током године праћење/

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Ученици воде евиденцију	пресек стања на полугодишту
		Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере Ученици дају самопроцену оцене	Након сваке теме
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби
Ангажовање ученика у настави.	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања;	Могућност израде паноа или презентације како би ученик поправио оцену	Крај школске године
		Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	
Ангажовање ученика у настави.	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања;	Вођење евиденције од стране наставника о:	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноа, различитих врста излагања	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ учења енглеског језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести исазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји нормевербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА	
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Осми разред
Садржаји програма	Укупно
УВОД – ДРУЖЕЊЕ, ПОЗДРАВИ	3
КЊИГЕ – ПИСАНА РЕЧ	6
СПОРТ	10
ХРАНА	6
ПИСМЕНИ ЗАДАТАК	2
МЕДИЦИНА	9
ЗАБАВА И ДРУЖЕЊЕ	8
КУПОВИНА	7
МОЈА КУЋА	5
ПИСМЕНИ ЗАДАТАК	2
СВЕТ КОЈИ НАС ОКРУЖУЈЕ	10
Укупно	68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
Р.бр.	Наставна тема/садржај	Исходи	Међупредметне компетнеције/ корелација
1.	УВОД - ДРУЖЕЊЕ Поздрављање и представљање себе и других и тражење / давање основних информација о себи и другима Описивање радњи у садашњости Изражавање припадања и поседовања	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: -разуме једноставне текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства - размени једноставније информације личне природе - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима - разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа - разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање - формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање	Српски језик, Грађанско васпитање/ 2.Вештина комуникације
2.	КЊИГА – ПИСАНА РЕЧ Изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих Описивање радњи у прошлости Исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања	- разуме једноставне предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	Српски језик, Грађанско васпитање/ 7. Вештина за живот у демократском друштву, 5. Решавање проблема

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
Р.бр.	Наставна тема/садржај	Исходи	Међупредметне компетенције/ корелација
		- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима	
3.	СПОРТ Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности Описивање радњи у садашњости Описивање радњи у прошлости Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза	- разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих - упуту уобичајене молбе и захтеве - честита, захвали се и извини се користећи мање сложена језичка средства - разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. - разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту - размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту	Српски језик, Грађанско васпитање, Информатика/ 4. Дигитална компетенција
4.	ХРАНА	- разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту	Српски језик, Грађанско васпитање/ 1.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
Р.бр.	Наставна тема/садржај	Исходи	Међупредметне компетенције/ корелација
	Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза	- размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту	Компетенција за целоживотно учење
	ПИСМЕНИ ЗАДАТАК 1 (децембар)	Писмени задатак	
5.	МЕДИЦИНА Изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања Изражавање припадања и поседовања Изражавање количине, бројева и цена	- разуме једноставне предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење - упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства - разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање - формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање - разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену - пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства - пита/каже/израчуна колико нешто кошта	Српски језик, Биологија/ 9. Еколошка компетенција
6.	ЗАБАВА И ДРУЖЕЊЕ Разумевање и давање упутстава Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања)	- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота - разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима	Српски језик, Географија/ 6. Вештина сарадње

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
Р.бр.	Наставна тема/садржај	Исходи	Међупредметне компетенције/ корелација
	Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору Изражавање допадања и недопадања	- саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима - разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих - изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење	
7.	КУПОВИНА Изражавање мишљења	- разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење	Српски језик, Музичка култура/ 8. Брига за здравље, 11. Предузетничка компетенција,
8.	МОЈА КУЋА Описивање радњи у садашњости Описивање радњи у прошлости Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања)	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	Српски језик, Информатика/ 4. Дигитална компетенција

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
Р.бр.	Наставна тема/садржај	Исходи	Међупредметне компетенције/ корелација
		- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа	
	ПИСМЕНИ ЗАДАТАК 2 (април)	Писмени задатак	
9.	СВЕТ КОЈИ НАС ОКРУЖУЈЕ Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства - разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих - упуту уобичајене молбе и захтеве - честита, захвали се и извини се користећи мање сложена језичка средства - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима	Српски језик, Географија/ 3. Рад са подацима и информацијама, 10. Естетска компетенција

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем
-

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који:	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту
		Ученици воде евиденцију	
		Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере	Након сваке теме
		Ученици дају самопроцену оцено	
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Могућност израде паноя или презентације како би ученик поправио оцену Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	Крај школске године
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноя, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ наставе и учења *ликовне културе* је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Годишњи фонд часова: 34

Недељни фонд часова: 1

о –обрада новог градива в- вежбање у- утврђивање Часови су подељени на часове обраде, вежбања, и утврђивања, али је, због специфичности предмета, већина часова комбинована.

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА	
ЛИКОВНА КУЛТУРА	Осми разред
Садржаји програма	Укупно
КОМПОЗИЦИЈА	23
КОМУНИКАЦИЈА	5
НАСЛЕЂЕ	6
Укупно	34

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
– бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имажинације, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневно м животу; – користи, сам или у сарадњи са	Основни ниво ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	КОМПОЗИЦИЈА Композиција Принципи компоновања (ритам, контраст, равнотежа, јединство, хармонија, доминанта); врсте композиција (пирамидална, вертикална, хоризонтална, дијагонална, овална, спирална, слободна)	Композиција Елементи композиције Принципи компоновања Пропорције Простор Склад Естетика Дизајн Рециклажа	Наставник ученике анимира различитим врстама презентација, штампаним фотографијама и репродукцијама уметничких дела како би им приближио основне појмове простора, ликовних елемената, принципа компоновања и различитих врста композиција. Радом натексту и путем визуелних примера из уџбеника ученици самостално, или у пару истражују одређену тему, а затим путем дискусије изводе закључке и разматрају могуће идеје за реализацију ликовних задатака. Наставник још путем туторијала на YouTube-у ученике упознаје са	Формативно, свакодневно оцењивање ученика Индивидуални рад ученика Мапа радова ученика Практични рад Усмена провера Индивидуална естетска анализа Естетска анализа кроз дискусију Процењивање рада у пару и у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела	уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица.. .) средњи ниво ЛК.2.1.2. образлаже свој ради радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) 2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт напредни ниво ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју				различитим ликовним техникама. Подстиче ученике да самостално и слободно исказују своја мишљења о уметничким делима. Покреће дискусије естетске анализе на крају наставне целине развијајући код ученика естетски начин размишљања уз уважавање туђих мерила вредности и ставова. У зависности од ликовног задатка, у току часа организује се индивидуални практични рад, рад у пару, или по групама. Наставник активно учествује у процесу рада ученика својим саветима и коректурама. Поред ових најчешће примењиваних метода	задатак Сумативно оцењивање.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	(одабрану) идеју ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципли садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би пости -гао одређени ефекат ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе да би проширио своја знања из уметности				рада, наставник ученике упућује на одговоран однос према средини у којој живе и раде, па у складу са тим подстиче их да дају свој допринос активним планирањем пројектне наставе усмерене ка естетском уређењу просторија школе и школског дворишта. Ученицима ће бити омогућен и додатни рад код куће, а материјале за домаће ликовне задатке имаће прилику да виде на Google classroom.	
–разговара о одабраним идејама, темама или	Основни ниво ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других	Рад с подацима и информацијама	НАСЛЕЂЕ Културна баштина (значај, заштита и	Теме Мотиви Ангажована уметност Наслеђе	Доминантан циљ ове области јесте да ученике упозна са светским и	Формативно, свакодневно оцењивање ученика

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
мотивима у уметничким остварењима различитих епоха свога краја –прави, самостално или утиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације –разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих епоха свога краја –прави, самостално	(нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знањавезана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица). ЛК. 1.3.1. описује разлике које уочавана уметничким радovima из различитих земаља, култура и периода ЛК. 1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и	Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	промоција наслеђа). Најзначајнија уметничка остварења и уметници, локалитети и споменици на територији Србије и у свету. Моје место, мој крај Институције културе, значајни споменици и ликовни ствараоци Западне Србије. Уметничко наслеђе (савремено уметничко стваралаштво нашег краја). Презентација Презентовање тема из ликовне уметности путем PowerPoint-a.	Промоција	националним културним наслеђем, као и са савременим средствима ликовног израза и приближи им уметност њиховог краја. У те сврхе, наставник поред наставних метода и дидактичких средстава који су горе наведени користи демонстрације употребе савремених техничких средстава у уметничком изразу. Организује посете галерији, музеју, Уметничкој школи и УВУУ како би ученици из прве руке добили информације о савременом ликовном стваралаштву, али и стваралаштву претходних периода. Битно је код ученика развити могућност разумевања утицаја друштвених	Индивидуални рад ученика Мапа радова ученика Практични рад Усмена провера Индивидуална естетска анализа Естетска анализа кроз дискусију Процењивање рада у пару и у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Сумативно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
или утиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације	вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) средњи ниво 1.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историј-ски и друштвени контекст 2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности напредни ниво ЛК.3.2.2. изводи				околностина резултате уметничких израза. Ученике би требало усмерити ка истраживачком раду и пројектној настави, у циљу промоције културне баштине свог краја.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципли садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у Односу на време настанка и према културној Припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.2. описује					

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности					
- идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука - изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником - разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих	Основни ниво ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица). ЛК. 1.3.2. зна да наведе различита	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Предузимљивост и	КОМУНИКАЦИЈА Комуникативна улога уметности (теме, мотиви и поруке у визуелним уметностима; улога уметности у свакодневном животу).	Визуелне поруке Тема Мотив Знак Симбол Метафора Персонификација Алегорија Хералдика	Наставник ученике анимира различитим врстама презентација, штампаним фотографијама и репродукцијама уметничких дела како би им приближио различите начине визуелне комуникације. Радом на тексту и путем визуелних примера из уџбеника ученици самостално, или у пару истражују одређену тему, а затим путем дискусије изводе закључке и разматрају могуће идеје за реализацију ликовних задатака. Наставник још путем tutorијала	Формативно, свакодневно оцењивање ученика Индивидуални рад ученика Мапа радова ученика Практични рад Усмена провера Индивидуална естетска анализа Естетска анализа кроз дискусију Процењивање рада у пару и у групи Самоевалуација и евалуација

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
култура и епоха – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;	занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) средњи ниво 2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности напредни ниво ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената,	оријентација ка предузетништву			на YouTube-у ученике упознаје са различитим ликовним техникама. Подстиче ученике да самостално и слободно исказују своја мишљења о уметничким делима. Покреће дискусије естетске анализе на крају наставне целине развијајући код ученика естетски начин размишљања уз уважавање туђих мерила вредности и ставова. У зависности од ликовног задатка, у току часа организује се индивидуални практични рад, рад у пару, или по групама. Наставник активно учествује у процесу рада ученика својим саветима и коректурама. Ученици добијају практичне задатке у	на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Сумативно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	принципили садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, об- лик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове дру/их				којима повезујући текстуалнеи визуелне информације презентују резултате свог тимског рада. Ученицима ће бити омогућен и додатни радкод куће, а материјале за домаће ликовне задатке имаће прилику да виде на Google classroom.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ЛИКОВНА КУЛТУРА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета.	Процењују се: вештине ликовног изражавања и разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором за извођење радних задатака.	ОДЛИЧАН (5) оцену добија: ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтева који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа. ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија: ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда	Формативно оцењивање: бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стањана полугодишту
			Усмено одговарање	По потреби, или жељи ученика
			Практичан рад Естетска анализа	Након реализације наставне јединице
			Свеска из ликовне културе	На крају наставне године, по жељи ученика (није обавезна)
			Процена наставника о активностима везаних за посете културним догађајима	Током школске године (зависи од активности ученика)

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА		Осми разред		
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
		постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа. ДОБАР (3) оцену добија: ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтевекоји су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа. ДОВОЉАН (2) оцену добија: ученик који остварује минималан напредак усавладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа.	Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ЛИКОВНА КУЛТУРА		Осми разред		
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНИСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	ОДЛИЧАН (5) –показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. ВРЛО ДОБАР (4) – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. ДОБАР (3) – показује делимични степен активности и ангажовања ДОВОЉАН (2) – показује мањи степен активности и ангажовања. НЕДОВОЉАН (1) – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда панора, ППТ, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Годишњи фонд часова: 34

Недељни фонд часова: 1

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА	
МУЗИЧКА КУЛТУРА	Седми разред
Садржаји програма	Укупно
ЧОВЕК И МУЗИКА	7
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	10
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (реализује се на сваком часу)	3
Укупно	34

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МУЗИЧКА КУЛТУРА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; Уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; Препознаје националне игре у делима уметничке музике; Наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; Разликује музичке форме романтизма, импресионизма и	МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености МК. 1.1.2. опише основне карактеристике - историјско–стилских периода - народног стваралаштва Ученик уме да анализира повезаност: МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене	компетенција за учење комуникација естетичка компетенција рад са подацима и информацијама сарадња	ЧОВЕК И МУЗИКА Романтизам Програмска и апсолутна музика Соло песма Клавирска минијатура Националне и стилизоване игре (полка, мазурка, чардаш, казачок, сиртаки, валцер, танго...) Музичко-сценска дела Сметана, Дворжак, Шопен, Лист, Шуберт, Шуман, Паганини, Верди, Пучини, Росини, Чајковски, Бородин, Мусоргски, Мокрањец Импресионизам Равел, Дебиси Савремено доба Жанрови: Џез,	Романтизам програмска и апсолутна музика, соло пемса, клавир, музичко сценска дела, савремено доба, музички жанрови	Користити методе/технике и облике рада које активирају ученике да буду самосталнији у раду: анализа музичких примера, фотографија, ППТ, видео материјала. Инсистирање на корелацији са другим предметима: историја, ликовна култура, географија. Коришћење ЛОГОС-овог е-учбеника: видео и аудио записи, квизови, ППТ.	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора и залагања ученика. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова Домаћи задатак

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

савременог доба; Идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; Идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба;	околности настанка жанра и облика музичког фолклора МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд МК. 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту		популарна музика, апстрактна музика. Импровизација (појам) Стравински, Прокофјев, Коњовић, Константин Бабић, Вера Миланковић			
Препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; Опише начин добијања тона код дувачких инструмената; Препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;	МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености МК. 1.1.2. опише основне карактеристике музичких инструмената и састава Ученик уме да анализира повезаност: МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких	комуникација -естетичка компетенција компетенција за учење -рад са подацима и информацијама -сарадња дигитална компетенција	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Дувачки инструменти	Инструменти дрвени, лимени, дувачки инструменти, мелодија	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: видео и звучниј записа, фотографија, ППТ, доступне ИКТ апликације. Користити претходна знања ученика. Повезати са историјским контекстом. Коришћење ЛОГОС-овог е-уџбеника	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора и залагања ученика. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

	инструмената са музичком изражајношћу МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд					
Препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; Објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;	МК. 1.2.1. именује музичке изражајне елементе МК. 1.2.2. именује извођачки састав МК. 1.2.4. именује српски музички фолклор МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра Ученик уме да анализира слушни	комуникација -естетичка компетенција компетенција за учење одговоран однос према здрављу	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне музике романтизма, импресионизма и савременог доба. Слушање вокалних, вокалноинструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора.	Мелодија, ритам, темпо покрет динамика	Основни методски приступ је од звука ка теорији. Јасно формулисати упутства како би ученици знали на шта да усмере пажњу приликом слушања. Постепено проширивати опажајни капацитет код ученика усмеравајући их на специфичности музичког дела пре слушања. Ученичка знања из различитих области повезати и ставити у функцију	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора и активности ученика. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

	пример и открије везу опажених карактеристика са: МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК. 3.2.2. жанровским и историјско– стилским контекстом звучног примера МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора		Слушање дела традиционалне народне музике.		разумевања дела, подстичући креативност и критичко мишљење. Користити илустрације, ППТ и ИКТ када је могуће. Подстићати ученике на изношење свог мишљења уз аргументовано образлагање.	
Изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; Користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; Комуницира у групи импровизујући мање музичке целине	МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК. 3.3.1. изведе разноврсни	-естетичка компетенција -сарадња комуникација -одговоран однос према здрављу - компетенција за учење дигитална компетенција	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи. Певање песама у мешовитим тактовима (7/8, 5/8) по слуху. Певање песама у		Користити методе/технике и облике рада који подстичу ученике за самостални рад, рад у пару или групи. Кроз одговарајуће примере музичких вежби и композиција обрадити елементе музичке писмености.	Формативно, свакодневно оцењивање активности ученика, певањем и свирањем. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

гласом, инструментом или покретом; Учествоје у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; Изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); Примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; Понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама;	музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.		комбинацији са плесним покретом. Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментариј а и/или на другим инструментима . Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских репрезентативних примера (одломака/тема) у стилу музике романтизма, импресионизма и савременог доба.		Обратити пажњу на правилно дисање, положај тела и дикцију. Узети у обзир гласовне могућности ученика. За инструментално музицирање користити ритмичке и мелодијске инструменте. Могу се користити нотни примери који су солмизацијом обрађени. Примењивати принцип активног учешћа ученика на часу. Коришћење аудио или видео снимака или матрица када је могуће. Посета концерта, у складу са могућностима	појединих часова
--	---	--	--	--	---	------------------

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

критички просуђује утицај музике на здравље; користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	Ученик уме да: МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК.1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. Ученик уме да: МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте	-естетичка компетенција комуникација -сарадња компетенција за учење одговоран однос према здрављу	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО Импровизација Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција музичких догађаја у стилу романтизма, импресионизма и савремене музике. Израда дувачких инструмената од доступних материјала.	Мелодија, ритам, темпо покрет динамика	Користити методе/технике и облике рада који подстичу ученике на музичко стваралаштво, самостално, групно и у пару. Користити корелацију са ликовном кутуром. Креативна употреба мултимедија: ППТ, ИКТ, аудио и видео снимци, мобилни телефони.	Формативно, свакодневно награђивање ученика за било који облик музичког стваралаштва. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова
---	---	---	---	--	--	---

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

	МК. 3.4.2. импровизује и/или komponује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК. 3 4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.					
--	---	--	--	--	--	--

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

МУЗИЧКА КУЛТУРА				Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције	Свакодневно бележење током године

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МУЗИЧКА КУЛТУРА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета.	вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који:	наставника	
			- Усмено одговарање	По потреби
			-Редовност доношења домаћег	Свакодневно током године, праћење/ пресек на крају године
			Прегледање свески	На крају наставне године
			Певање и/или свирање песама и/или композиција	Пресек стања сваког месеца
			Препознавање слушаних и обрађених композиција	Свакодневно бележење током године
			Музичко стварање	Свакодневно бележење током године
			- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби			

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

МУЗИЧКА КУЛТУРА				Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
		– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;		
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	ОДЛИЧАН (5) –показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. ВРЛО ДОБАР (4) – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. ДОБАР (3) – показује делимични степен активности и ангажовања ДОВОЉАН (2) – показује мањи степен активности и ангажовања. НЕДОВОЉАН (1) – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу у хору, приредбама, ваннаставним активностима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноя, ППТ, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИСТОРИЈА

Циљ учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ИСТОРИЈА		Седми разред
Р. бр.	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	3
2.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА РАТА	20
3.	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	15
4.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	14
5.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА	12
6.	СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	4
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје Повезује историјске изворе са установама у којима се чувају Именује Савремено доба и наводи граничне догађаје Користи основне историјске појмове Поређи историјске периоде Пазврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према	ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди ком историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације	Компетенција за учење Дигитална компетенција	1. тема ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио-визуелни, усмена сведочанства, дигитални)	Историјски извори Историјски периоди Архив Музеј Савремено доба	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: уџбеника, илустрација, шема, графикана Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима савременог доба, историјском архиву, евентуално виртуелна посета музеју, локалитету из савременог доба... Проналажење примера извора за период Савременог доба од стране ученика Коришћење БИГЗ-овог е - уџбеника: тестови, видео записи са питањима и др.	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Посматрањем наставника Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Истраживачки задаци везани за ист.изворе из Савременог доба Домаћи задатак

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
историјском периоду Пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихових сазнајних вредности						
Користи основне историјске појмове Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) Поштује правила	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште	Естетичка компетенција Комуникација	2. тема ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА РАТА Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији	Октобарска револуција Версајски уговор Друштво народа Тоталитарне идеологија Фашизам Нацизам Комунизам Милитаризам Антисемитизам Велика економска криза Стварање Југославије	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др. Корелација са сродним предметима: српским језиком	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Посматрање наставника Процењивање рада у пару и у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Дебата

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност Изражава своје ставове на аргументован начин Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу Препознаје основне	историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је		и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједиња, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот). Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни	естојануарска диктатура Пеницилин	(Дучић, Нушић) географија (Европе, Света, Југославије), веронаука, ликовно (споменичко наслеђе међуратног периода, Дали, Пикасо, М.П. Барили), музичко (Химна Југославије), грађанско (људска права, тоталитарне идеологије) кроз интегративну наставу и тематско повезивање. Стално коришћење историјске карте. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура (Друштво народа, тоталитарне	Мини истраживачки задаци (пројектни задаци, породична и локална историја) Домаћи задатак-редовност Писана провера Есеј, прича Показивање на карти

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
карактеристике различитих идеологија Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја Упоређује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других	наведена легенда ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.4. уме да		положај економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање). Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић,		идеологије), илустрација (плакати), ППТ, видео записа (убиство краља Александра у Марсеју и др.), квиз на кахуу и др. Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву, евентуално виртуелна посета Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернет страница, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету Употреби податке из табеле у једноставном истраживању Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у савременом добу Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу	одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)		Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић		Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту Уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности Наведе примере како су идеје о родној верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;						
Доводи у везу узроке и последице историјских	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје	Компетенција за учење Рад са	3. тема ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	Други светски рат Гето	Припремање наставника за часове, водећи	Формативно, свакодневно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
догађаја, појава и процеса на конкретним примерима Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском на основу датих примера Препознаје основне карактеристике различитих идеологија Користи основне историјске појмове На карти показује места где су се десили одређени догађаји Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и	цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје	подацима и информацијама Естетичка компетенција Сарадња Дигитална компетенција Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву	Свет у рату –узроци, међународне кризе, сукоби и освајајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања, ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата и победа Антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату-улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату.	Холокауст Аушвиц Јасеновац Људска права Расизам Антисемитизам Антифашизам	рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: географија (фронтови, битке: Свет, Европа, Југославија), ликовно (карикатуре, плакати) и грађанско васпитање (људска права, савези), кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење	усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи (нпр пројектна настава, активности...) Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад: мини истраживање (пројектни задаци, панои, предавања и др. Учествовање у неговању

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
промена у Савременом добу Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Самостално или у групи реализује једноставне задатке Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима Препознаје основне карактеристике различитих идеологија Пореди положај и начин живота припадника различитих	једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем		Последице рата-људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције, уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине, стварање ОУН. Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз Тито, Милан Недић		историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура (односи између великих сила), илустрација (плакати), питања, филмова (нпр. Дечак у пругастој пиџами, Дара из Јасеновца и др.), ППТ, шеме и табеле Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др. Постављање	сећања Посматрање наставника Сумативно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
друштвених слојева и група у Савременом добу Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја Упоређује, анализира и уочава разлике између свог и	историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС 3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)				ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса локалне историје Обележавање места великих страдања српског и других народа у Другом светском рату (27. јануар, 22. април...и др.)	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
ставова других Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету Употреби податке из табеле у једноставном истраживању Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) Уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима Објасни значење појмова геноцид и						

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Холокауст Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији Идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта						
Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка	4. тема ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	Хладни рат Блоковска подела Несврстани ОУН Декларација Људска и	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
примерима Користи основне историјске појмове Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на	ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у	компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације-покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски народ после Другог светског рата-изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким	мањинска права Атомска енергија Глобализација СФРЈ Једнопартијски систем	разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: географија (ОУН, ЕУ, блоковска подела, несврстани, СФРЈ, Србија), ликовно (плакати, карикатуре) и музичко васпитање (Елвис Присли, Битлси), верска настава, грађанско васпитање (антиратни и антирасни покрети, демократија), српски језик (Иво Андрић) кроз интегративну наставу и тематско повезивање	рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта Индивидуални рад: панои, ППТ мини истраживање (пројектни задаци): Моја породица у СФРЈ; личности. догађаји Учествовање у неговању сећања Посматрање наставника Сумативно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије и Југославије Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу	форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.1. уме да повеже личност и		противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност, свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури. Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Голда Меир, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мендела, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.		Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, филмова (Европске интеграције, ратна жаришта и др.), ППТ, шеме, табеле.. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа,	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ Анализира историјске догађаје и појаве на основу	историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС 2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС 2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС 2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних				кратких излагања Коришћење е-учбеника, едмодо платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса локалне историје	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
доступног аудио-визуелног материјала Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији	сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС 3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања					
Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција	5. тема ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА Свет после хладног	Република Србија Транзиција Тероризам Дигитална револуција Популарна култура	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Користи основне историјске појмове Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове	најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике	Дигитална компетенција Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву	рата –пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети. Српски народ на крају XX и на почетку XXI века- криза СФРЈ 80-их година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког	Миграције НАТО бомбардовање Операције Олуја и Бљесак Дејтонски споразум Косово и Метохија Република Србија Транзиција Тероризам Дигитална револуција Популарна култура Миграције НАТО бомбардовање Операције Олуја и Бљесак Дејтонски споразум Косово	технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: географија (пад Берлинског зида, ЕУ, Распад СФРЈ, Србија), ликовно (плакати, карикатуре), грађанско васпитање (тероризам), биологија (еколошки покрети), информатика (интернет, Четврта индустријска револуција, мобилна телефонија, апликације) кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких	групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта Индивидуални рад: панои, ППТ мини истраживање (пројектни задаци): нпр. Моја породица 90-их и 00-их; личности. догађаји Учествовање у неговању сећања Посматрање наставника Сумативно оцењивање Формативно, свакодневно

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
сазнајне вредности Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским	ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС 2.1.2. препознаје		политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000.године, република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања ЕУ,	и Метохија	текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, филмова (НАТО агресија 1999, Распад СФРЈ и др.), ППТ, шеме, табеле.. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноя, кратких записа, кратких излагања Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо	оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта Индивидуалн и рад: панои, ППТ - мини истраживање (пројектни задаци):нпр . Моја породица 90-их и 00-их;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
контекстом Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ Препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и републици Србији Изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и	да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС 2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и		култура и спорт. Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница		платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: географија (пад Берлинског зида, ЕУ, Распад СФРЈ, Србија), ликовно (плакати, карикатуре),	личности. догађаји Учествовање у неговању сећања Посматрање наставника Сумативно оцењивање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
сазнајних вредности Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији Наведе примере како су идеје о родној верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; Доводи у везу	историјски феномен) ИС 3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС 3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип) ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС 1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује				грађанско васпитање (тероризам), биологија (еколошки покрети), информатика (интернет, Четврта индустријска револуција, мобилна телефонија, апликације) кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација,	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима Користи основне историјске појмове Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на	најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике				филмова (НАТО агресија 1999, Распад СФРЈ и др.), ППТ, шеме, табеле.. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
основу садржаја Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву	ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС 2.1.2. препознаје					

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ Препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и републици Србији -Изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова	да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС 2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и					

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајних вредности Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији Наведе примере како су идеје о родној верској и етничкој равноправности утицале на савремене	историјски феномен) ИС 3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС 3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип)					

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
политичке прилике и развој друштва;						
Визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; Користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период, догађај и век ; Лоцира на историјској карти најважније појмове Савременог доба	ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске	Рад са подацима и информацијама Комуникација	СИСТЕМАТИЗАЦИЈА Иницијално тестирање, Систематизација Историјска карта, личности, догађаји... (4 с)	Сви наведени	Коришћење разноврсних техника сумирања градива: ленте времена, мапе ума, табеле Проверавање знања историјско-географских појмова, кроз испитивање на карти Коришћење е-уџбеника и едмодо платформе, каху квиза	Иницијално тестирање Карта - провера градива из целокупне историје 8. разреда-извлачење цедуљица са 5 појмова, које треба да покажу за 45 секунди Прегледање свески Израда ленти времена Самоевалуација и евалуација

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА					Осми разред	
Предметни исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
У излагању историјске наративе користи основне научне појмове;	карте у којој је наведена легенда ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)					

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

ИСТОРИЈА				Осми разред
Област/тема	НАЧИН ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКОГ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			Активности ученика
	Облици рада	Методе и технике	Средства	
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	фронтална индивидуални групна	Дијалог, демонстрација Илустративна Рад са текстом и Предавање, описивање, причање, , рад сауџбеником, рад са историјским изворима, , рад са картом, самосталан рад	радни листови, Историјски извори, уџбеник	учавају и дефинишу откривено -проналазе оригинална решења, -дебатују уз толерантност за другачије мишљење; -самостално прикупљају и анализирају историјске изворе -сами откривају технике и методе решавања проблема, -формирају став о вредностима
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА РАТА	фронтална индивидуална групна	Дијалог, демонстрација Илустративна Рад са текстом и Предавање, описивање, причање, рад са уџбеником, рад са историјским изворима, рад са картом, самосталан рад	радни листови, Историјски извори, уџбеник	Посматра, слуша, бележи, самостално ради, износи своје мишљење, Самостално учава периоде на временској линији, ради са историјским изворима
ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	фронтална индивидуална групна	Дијалог, демонстрација Илустративна Рад са текстом и Предавање, описивање, причање, рад	радни листови, Историјски извори, уџбеник	учавају и дефинишу откривено -проналазе оригинална решења, -дебатују уз толерантност за
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА		сауџбеником, рад са историјским изворима, рад са картом, самосталан рад		другачије мишљење; -самостално прикупљају и анализирају историјске изворе -сами откривају технике и методе решавања проблема, -формирају став о вредностима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА				Осми разред
Област/тема	НАЧИН ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКОГ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			Активности ученика
	Облици рада	Методе и технике	Средства	
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА	фронтална индивидуална групна	Дијалог, демонстрација Илустративна Рад са текстом и Предавање, описивање, причање, рад са уџбеником, рад са историјским изворима, рад са картом, самосталан рад	радни листови, Историјски извори, уџбеник	Слушају Памте, питају наставника Решавају задатке, стичу знања и умења -уочавају и дефинишу откривено -проналазе оригинална решења, -дебатују уз толерантност за другачије мишљење; -самостално прикупљају и анализирају историјске изворе; - сами откривају технике и методе решавања проблема; - формирају став о вредностима.

ИСТОРИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања;	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Прегледање свески	полугодишту
		Писане провере Ученици дају самопроцену оцено	На крају наставне године
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Након сваке теме
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби
		Могућност израде паноа или презентације како би ученик поправио оцену	По потреби
Ангажовање ученика у настави. Процењује се:	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања;	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по	Крај школске године Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИСТОРИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноа, различитих врста излагања	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГЕОГРАФИЈА

Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ГЕОГРАФИЈА		Осми разред
Р. бр.	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова
1.	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	6
2.	ФИЗИЧКО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	25
3.	ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	26
4.	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	4
5.	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	2
6.	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	3
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; Учествоје у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије. Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.4.1.препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе Средњи ниво ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација	1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграцион и процеси. Географски положај Србије. Историјско-географски развој Србије. Симболи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева.	Географск и положај Границе и величина теритоије Србије	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, тематске карте, презентације.. Коришћење е - уџбеника: видео записи са питањима.	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Нема карта Писана провера- вежба 10. мин

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	средствима, графиком, табелом, шемом Напредни ниво ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте					
Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; Класификује облике рељефа на територији	Основни ниво ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере и препознаје њихове основне одлике ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе Средњи ниво ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ.2.1.3. препознаје и	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	2. ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних	Физичко-географске одлике Србије	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: ППТ, видео материјали, пројектна настава Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Стално коришћење географске карте Комбиновање различитих врста дидактичког	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера 15 мин. Са немоном картом Карта -појмови

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Србије и именује репрезентативне; Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; Класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; Наводи начине коришћења вода Србије; Препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; Доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске	објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,та белом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на нивоу карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео.чињеница,		процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света		материјала: илустрација, табела, ППТ, питања, квиз.. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
карактеристике простора.	објеката, појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије					
Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; Објашњава популациону динамику становништва Србије: -Кретање броја становника, природни прираштај и миграције;	Основни ниво ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ1.2.3. именује Земљине сфере и препознаје њихове	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос у демократском	.3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграцио	Друштвено-географске одлике Србије	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелацијеса сродним предметима. Стално коришћење	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; Уз помоћ карте Србије и других	основне одлике ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе Средњи ниво ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графи ком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео.податке на мапи карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и	друштву Сарадња	ни процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и		географске карте и географског атласа и немеккарте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: питања, ППТ, видео-записи...е уџбеника Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панорама, кратких записа, кратких излагања Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	провера- вежба 15 минута Карта – појмови

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи;	објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објекта,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и прив. дел.		промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор.			
Учествује у	Основни ниво	Компетенција	4.	Природна и	Припремање	Формативно,

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.	ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице,објекте, појаве и процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом, шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на некој карти картографским средствима, графиком,табелом, шемом Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објекта,појава и процеса, односа на основу анализе	за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос у демократском друштву Сарадња	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.	културна баштина Србије	наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Стално коришћење географске карте и атласа Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: питања, ППТ, видео-записа.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панорама, презентација, кратких записа,	свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања крајем децембра Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта-појмови

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	географске карте				кратких излагања Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; Препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; Доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике Средњи ниво	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција	5. ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.	Географија завичаја	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и облике рада Пројектни задатак Обезбеђивање корелације са сродним предметима: Стално коришћење географске карте и атласа Комбиновање различитих врста	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања крајем маја Самоевалуација на крају месеца Домаћи задатак Карта Индивидуални рад, пројектни задаци- панои, презентације, мини предавања

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
и физичко-географске карактеристике простора; Кретање броја становника, природни прираштај и миграције; Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва; Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; Објашњава утицај природних и друштвених	ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео. чињенице, објекте, појаве и процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графикам, табелом, шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на немој карти картографским средствима, графиком, табелом, шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.1.описује природу и друш одлике наше државе и наводи њене регије Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница,				дидактичког материјала: мапе, табеле, ППТ, видео записи и др. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија ...	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
фактора на настанак, развој и трансформацију насеља; Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине; Препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; Учествује у	објекта, појава и процеса, односа на основу анализе гео карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природ и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и прив делатности ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе и законитости у нашој земљи и уме да издвоји гео регије.					
Учествује у	Основни ниво	Компетенција	6.	Срвија у	Припремање	Карта -

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.	ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на некој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре	за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос у демократском друштву Сарадња	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ Срби у Црној Гори. Срби у БиХ – Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори.	региону и дијаспори	наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима: Стално коришћење географске карте и атласа Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: мапе, ума из уџбеника, табеле, ППТ, видео записи и др. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе,	провера градива из 8. разреда-извлачење цедуљица са 5 појмова, које треба да објасне покажу на карти, уцртају у нему карту Прегледање свески Самоевалуација Провера

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	становништва Напредни ниво ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља				интернета, енциклопедија Коришћење разноврсних техника сумирања градива: мапе ума Проверавање знања географских појмова, кроз испитивање на карти Коришћење е уџбеника , дигиталних часова и квизова.	

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи..
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА				Осми разред
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	НАЧИН ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКОГ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
	Облици рада	Методе и технике	Средства	Активности ученика
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	фронтални рад, индивидуални облик рада	метода излагања метода разговора метода рада на тексту	Уџбеник/ци/дигиталн и уџбеник, енциклопедије, текст као илустрација, слике као илустративни материјал, интернетматеријал,	- слушају, упоређују, питају - одговарају на питања - дискутују
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	фронтални рад, индивидуални облик рада, индивидуализовани облик рада, рад у пару, групни рад	метода излагања, метода разговора, метода рада на тексту, метода илустрације, метода демонстрације техника размене искуства, техника <i>вођена дискусија</i>	Уџбеник/ци/дигиталн и уџбеник, енциклопедије, текст као илустрација, слике као илустративни материјал, интернет материјал, презентације, моделе, шеме, графиконе, дијаграме, материјале са занимљивостима, аудио снимак, видео снимак,	слушају, посматрају, разговор користе и упоређују већ стечена знања питају - дискутују - показују на карти и у свом атласу - хватају белешке - речунају

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА				Осми разред
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	НАЧИН ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКОГ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
	Облици рада	Методе и технике	Средства	Активности ученика
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	фронтални рад, индивидуални облик рада,	метода излагања, метода разговора,	Уџбеник/ци/дигиталн и уџбеник, енциклопедије, текст као илустрација, слике као илустративни	- слушају, посматрају, разговор, описују, упоређују, практично
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	индивидуализовани облик рада, рад у пару групни рад	метода рада на тексту, метода илустрације, метода демонстрације техника размене искуства, <i>техника вођена дискусија</i>	материјал, интернет материјал, презентације, моделе, шеме, графиконе, дијаграме, материјале са занимљивостима, аудио снимак, видео снимак,	примењују и врше корелацију на часовима математике, уочавају и демонстрирају
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	фронтални рад, индивидуални облик рада, индивидуализован и облик рада, рад у пару	метода излагања, метода разговора, метода рада на тексту, метода илустрације, метода демонстрације техника размене искуства, техника <i>вођена дискусија</i>	Уџбеник/ци/дигиталн и уџбеник, енциклопедије, текст као илустрација, слике као илустративни материјал, интернет материјал, презентације, моделе, шеме, графиконе, дијаграме, материјале са занимљивостима, аудио снимак, видео снимак	- слушају, посматрају, разговор, упоређују, демонстрирају уочавају, врше корелацију на часовима техничког васпитања
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	фронтални рад, индивидуални облик рада, индивидуализован и облик рада, рад у пару	метода излагања, метода разговора, метода илустрације, метода демонстрације	Уџбеник/ци/дигиталн и уџбеник, енциклопедије, текст као илустрација, слике као илустративни материјал, интернет материјал, презентације, моделе, шеме,	- слушају, посматрају, разговор, размењују сопствена знања и мишљења, описују, упоређују, истражују, читају, анализирају; пишу

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА				Осми разред
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	НАЧИН ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКОГ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
	Облици рада	Методе и технике	Средства	Активности ученика
		техника размене искуства, техника <i>вођена дискусија</i>	графиконе, дијаграме, материјале са занимљивостима, аудио снимак, видео снимак,	, читају и анализирају реферате и самосталне радове, самостално проналазе и анализирају географске информације

ГЕОГРАФИЈА				Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време	
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године	
		Усмено одговарање	Пресек стања на полугодишту	
		Редовност доношења домаћег	По потреби, бар једном у полугодишту	
		Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту	
		Прегледање свески	На крају наставне године	
		Писане провере	Након сваке теме	
		Ученици дају самопроцену оцено		

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује;	Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
	ДОВОЉАН (2) оцелу добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;	Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби
	НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Могућност израде паноа или презентације како би ученик поправио оцелу Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	Крај школске године

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирале кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ГЕОГРАФИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноа, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИКА

Циљ учења предмета Физике јесте да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост; оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама; образложе своје мишљење у оквиру дискусије; упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу; развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих стандарда.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонда часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ФИЗИКА		Седми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	8
2.	СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	15
3.	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	10
4.	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	18
5.	МАГНЕТНО ПОЉЕ	6
6.	ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	8
7.	ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ	3
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА					Осми разред
Р.бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
1	-повезује физичке величине које описују осцилације и таласе -описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука -демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова - примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области -Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички.	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	Осцилаторно кретање (осциловање тела окаченог о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. <u>Демонстрациони огледи</u> Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом). <u>Лабораторијске вежбе</u> 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према здрављу Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Поступност (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона. Очигледност при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину предвиђено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и симулације). Повезаност наставних садржаја са појавама у свакодневном животу. Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе: Како уз сваку тематску целину иду демонстрациони огледи, ученици ће спонтано пратити ток посматране појаве, а на наставнику је да наведе ученика да својим речима, на основу сопственог расуђивања, опише појаву коју

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА					Осми разред
Р.бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
			2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна		посматра. После тога, наставник, користећи
2	-анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексije (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп -демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида -примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области	СВЕТЛОСН Е ПОЈАВЕ	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексija. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. <u>Демонстрациони огледи</u> Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. <u>Лабораторијске вежбе</u>	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према здрављу Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	прецизни језик физике, дефинише нове појмове (величине) и речима формулише закон појаве. Када се прође кроз све етапе у излагању садржаја теме (оглед, учеников опис појаве, дефинисање појмова и формулисање закона), прелази се, ако је могуће, на презентовање закона у математичкој форми. Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем- ситуација: При решавању квантитативних (рачунских) задатака из физике, у задатку прво треба на прави начин сагледати физичке садржаје, па тек после тога прећи на математичко формулисање и израчунавање. Наиме,

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИКА					Осми разред
Р.бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
			1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива.		решавање задатака одвија се кроз три етапе: физичка анализа задатка, математичко
3	-демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи -прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. <u>Демонстрациони огледи</u> Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у рицинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	израчунавање и дискусија резултата. У првој етапи уочавају се физичке појаве на које се односи задатак, а затим се набрајају и речима исказују закони по којима се појаве одвијају. У другој етапи се, на основу математичке форме закона, израчунава вредност тражене величине. У трећој етапи тражи се физичко тумачење добијеног резултата. У циљу развијања природно-научне писмености наставник инстистира на систематском коришћењу јединица мере физичких величина SI (међународни систем јединица).
4	-објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упоређи отпорности металних проводника на	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS).	Компетенција за учење Комуникација Предузимљивост	Лабораторијским вежбама: Лабораторијске вежбе

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА					Осми разред
Р.бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
	основу њихових карактеристика наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже -познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички -описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности		Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Цул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). <u>Демонстрациони огледи</u> Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пражњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. <u>Лабораторијске вежбе</u> 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра.	и оријентација ка предузетништву Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према здрављу	чине саставни део редовне наставе. Час вежби састоји се из: уводног дела, мерења и записивања података добијених мерењима, анализе и дискусије добијених резултата, извођења закључака. У уводном делу часа наставник: Обнавља делове градива који су обрађени на часовима предавања, а односе се на дату вежбу (дефиниција величине која се одређује и метод који се користи да би се величина одредила), Обраћа пажњу на чињеницу да свако мерење прати одговарајућа грешка и указује на њене могуће изворе, Упознаје ученике с мерним инструментима и обучава их да пажљиво рукују лабораторијским инвентаром, Указује ученицима на мере предострожности,

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА					Осми разред
Р.бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
	при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области		3.Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности.		којих се морају придржавати ради сопствене сигурности. Док ученици врше мерења, наставник активно прати њихов рад,
5	-описује ефекте који се испољавају при протицању електричне -објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области	МАГНЕТНО ПОЉЕ	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.	Компетенција за учење Комуникација Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према околини	дискретно их надгледа и, кад затреба, објашњава им и помаже. При уношењу резултата мерења у ђачку свеску, процену грешке треба вршити само за директно мерене величине, а не и за величине које се посредно одређују.
6.	-објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе -описује радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите -разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове	ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и	Компетенција за учење Комуникација Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Рад са подацима и информацијама	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА					Осми разред
Р.бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
	примене -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области		фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. Демонстрациони огледи Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер-Милеров бројач)	Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према околини	
7.	-разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене	ФИЗИКА И САВРЕМ ЕНИ СВЕТ	Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика.)	Компетенција за учење Комуникација Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према околини.	

Кључни појмови садржаја: осцилације, таласи, звук, светлост, електрично поље, магнетно поље, електрична струја, атом, атомско језгро, радиоактивност.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Унутар предмета:

- корелација са градивом шестог и седмог разреда.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Између предмета:

- српски језик и књижевност – рад са текстом и обрада текста приликом израде презентација, читање и разумевање текста, издвајање кључних речи и најважнијих појмова;
- математика – рад са табелама, решавање рачунских задатака, графичких задатака;
- информатика и рачунарство – примена ИКТ технологија у изради домаћих задатака, прикупљању података и информација, фотографија и видео клипова;
- ликовна култура – израда панора, плаката, цртежа, модела;
- географија – оријентација у простору;
- биологија- енергетска вредност уноса хране (као мали пројекат);
- хемија- честични састав супстанције, молекули и атоми;
- техничко образовање- електрична струја, рад и снага;
- музичка култура- звук и звучне појаве.

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНИСТИ ИСХОДА

Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика.

Наставник континуирано прати рад сваког ученика кроз проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа (пре свега оних реализованих применом предвиди-посматрај-објасни наставне стратегије), предавања и активног учешћа у раду, решавања квантитативних, квалитативних, графичких, практичних и истраживачких задатака, пројектне наставе и лабораторијских вежби.

Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, провером практичних вештина, као и вредновањем учешћа и продуката пројектне наставе. Наставник треба да омогући ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и да то адекватно вреднује.

На почетку школске године, потребно је спровести иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика.

Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене, табеле и сл.)

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИКА		Осми разред
СТАНДАРДИ		
Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1.1. СИЛЕ ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе 1.2. КРЕТАЊЕ ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине 1.3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ФИ.1.3.1. уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале ФИ.1.3.2. уме да препозна магнетне ефекте електричне струје 1.4. МЕРЕЊЕ ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину,	2.1. СИЛЕ ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска 2.2. КРЕТАЊЕ ФИ.2.2.3. уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање 2.3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ФИ.2.3.1. зна да разликује електричне проводнике и изолаторе ФИ.2.3.2. зна називе основних елемената електричног кола ФИ.2.3.3. уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно ФИ.2.3.4. уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине ФИ.2.3.5. уме да препозна топлотне ефекте електричне струје ФИ.2.3.6. разуме појмове енергије и снаге електричне струје 2.4. МЕРЕЊЕ ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута 2.5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази ФИ.2.5.2. уме да препозна појаве код којих се електрична енергија	3.2. КРЕТАЊЕ ФИ.3.2.2. уме да примени односе између физичких величина који описују осцилаторно кретање ФИ.3.2.3. зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању ФИ.3.2.4. зна основне физичке величине које описују таласно кретање ФИ.3.2.5. уме да препозна основне особине звука и светлости ФИ.3.2.6. зна како се прелама и одбија светлост 3.3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ФИ.3.3.1. зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.2. уме да мери јачину струје и напон у електричном колу 3.4. МЕРЕЊЕ ФИ.3.4.1. уме да претвара

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИКА		Осми разред
СТАНДАРДИ		
Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време 1.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	троши намеханички рад ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге 2.6. МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ ФИЗИКЕ ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина 2.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.2. уме да мери јачину струје и напон у електричном колу ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења 3.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Пројектна настава, као један од облика рада, обухвата припрему, израду пројекта, презентацију и дискусију. Пројекат изводе ученици по групама уз асистенцију наставника. Овакав начин рада подразумева активно учешће сваког ученика у групи у оквиру прикупљања података, извођење експеримената, мерења, обраде резултата, припрема презентације и презентовање.

Резултат оваквог начина рада је активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање. Пројектна настава може се реализовати у свакој од наставних тема, а најмање једном током сваког полугодишта.

- Подстицање вршњачког учења у различитим фазама наставе и учења, посебно кроз пројектну наставу, рад на истраживачким задацима, приликом међусобног процењивања постигнућа ученика, током реализације радионица, укључивањем ученика у ваннаставне активности промоције и популаризације природних наука

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

доприноси развијању предметних и међупредметних компетенција.

- Планирани су различити типови домаћих задатака (класични – квалитативни и квантитативни задаци, практични, истраживачки, уз употребу ИКТ-а), при чему наставник води рачуна о нивоу сложености задатака, али и о њиховој мотивационој функцији.

При одабиру домаћих задатака наставник треба да води рачуна о нивоу сложености задатака, али и о њиховој мотивационој функцији. С обзиром на то да кроз израду домаћег задатка ученици проверавају степен разумевања усвојеног садржаја, коректност урађеног задатог домаћег задатка треба да буде проверена на наредном часу

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи..
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

ФИЗИКА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања;	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцелу добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцелу добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере Ученици дају самопроцену оцелу	Након сваке теме
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби
		Могућност израде паноа или презентације како би ученик поправио оцелу Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	Крај школске године

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирале кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИКА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноа, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА

Циљ учења у настави математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Годишњи фонд часова: 136

Недељни фонд часова: 4

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
МАТЕМАТИКА		Осми разред
Р. бр.	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова
1.	СЛИЧНОСТ	16
2.	ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН	12
3.	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	18
4.	ПРИЗМА	14
5.	ПИРАМИДА	16
6.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	12
7.	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	15
8.	ВАЉАК, КУПА, ЛОПТА	16
Школски писмени задаци Израда + исправка		8
Обнављање градива, иницијални тест, анализа иницијалног теста, пројектни задатак, закључивање оцена		9
Укупно		136

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
СЛИЧНОСТ Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова Примене сличности.	16	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Сарадња Дигитална компетенција	Ученик ће бити у стању да: -примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту;	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6. МА.2.4.1. МА.2.3.2. МА.2.3.6. МА.3.4.1. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	-Слични троуглови -Талесова теорема пропорционалне странице	Користећи географске карте разних размера (стоне, зидне ...) поновити размеру дужи и израчунавања растојања на основу дате размере и измереног растојања на карти. Извршити уопштавање појма размере и на конкретним примерима показати како се израчунава четврта пропорционала (ако су три дужи дате нумерички). Поставити питање како проблем решити конструктивно (ако нису дати нумерички подаци), тј. ако се знају три дужи, како одредити четврту геометријску пропорционалу. На примерима објаснити и појам самерљивих дужи (основица и средња линија троугла, растојање од тежишта до темена и тежишна дуж ...) и несамерљивих дужи (страница и дијагонала квадрата). Талесова теорема се на овом нивоу не може коректно доказати, али се ученици могу избором	Активност на часу усмени одговор писмене провере домаћи задаци кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом оцена предавања истраживачки задатак однос према раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						погодног упрошћеног модела и поступним, правилним закључивањем навести да исправно формулишу исказ Талесове теореме. Обрат Талесове теореме се може (али и не мора) доказати. Увежбавања везана за примену Талесове (и обратне) теореме организовати поступно тако да се и нумерички и конструктивно размотре могући случајеви примене. Посебну пажњу посветити конструктивној подели дужи на једнаке делове. Сличност фигура показати на разним примерима из свакодневног живота. Дефиницију сличности троуглова и појам коефицијента сличности увести природно, разматрањем разних ситуација (када је реч о сличним троугловима и онима који то нису). За извођење тврђења о пропорционалности	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						страница сличних троуглова (и обратне теореме), као и за формулацију ставова сличности искористити Талесову теорему. Увежбавања везана за сличност троуглова реализовати на примерима одређивања страница и углова сличних троуглова. Примену сличности троуглова реализовати на примерима из историје математике (легенда о томе како је Талес измерио висину Кеопсове пирамиде), практичним примерима примене (мерење широке реке без преласка на другу обалу, мерење висине брда ...) и примени сличности на правоугли троугао (доказ Питагорине теореме, релација између висине правоуглог троугла и одсецака на хипотенузи ...).	
ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи	12	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима	Ученик ће бити у стању да: - анализира односе тачака,	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.4.1. МА.3.4.1.	- Тачка - права - раван	Обраду међусобних односа тачака, правих и равни у простору засновати на посматрању и анализи објеката у окружењу, користећи	Посматрање праћење ангажовања ученика продукти

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Однос две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.		и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту	МА.3.3.6.		математичку терминологију и одговарајуће ознаке. Посебну пажњу треба посветити односима паралелно и нормално (између две праве, између праве и равни, односно између две равни). Однос између праве и равни повезати са одговарајућим односом између праве и њене ортогоналне пројекције на раван. Угао између праве и равни (када оне нису нормалне или паралелне) увести као угао између праве и њене ортогоналне пројекције на ту раван. Обновити Питагорину теорему и илустровати њену примену примерима и задацима у вези са ортогоналним пројектовањем дужи на раван. Полиедар увести као део простора ограничен многоугловима. Користећи основне примере полиедара (посебно оне који одговарају познатим реалним објектима) анализирати облик и број страна полиедара. Обновити својства коцке и квадра и кроз разноврсне	ученикових активности писмена провера усмено испитивање домаћи задаци однос према раду ангажовање на креативном домаћем задатку ангажовање у групном раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						примере и задатке повезати их саосталим садржајима ове наставне теме. Предвиђене садржаје треба да прате задаци којима се подстиче оријентација у простору, просторна визуелизација, мисаоно сагледавање простора и сл. Будући да развоју ових способности значајно доприноси вештина представљања просторних односа сликама у равни, неопходно је код ученика подстицати вештину цртања (слободном руком и геометријским прибором) просторних фигура. Веома је важно да ученици коректно употребљавају пуне и непрекидане линије за приказивање видљивих и невидљивих ивица просторне фигуре у односу на изабрани правац посматрања, као и да уочавају елементе (пре свега праве углове) просторне фигуре који нису веродостојно приказани на равној слици.	
ЛИНЕАРНЕ	18	Компетенција	Ученик ће бити	МА.1.2.1.	-Линеарна	Ученици су се, у претходним	Активност на

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама		зацеложивотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	у стању да: – реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате;	МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.1.1.1. МА.2.2.5. МА.2.5.4. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.5.4.	једначина са једном непознатом – решење линеарне једначине са једном непознатом	разредима, упознали са решавањем једноставних линеарних једначина и неједначина. На самом почетку, једначине и неједначине су решавали користећи везе међу операцијама (уочавањем непознатог сабирка, чиниоца, умањеника, умањеоца, дељеника или делиоца), а касније користећи методу теразија. Ова претходна знања представљају темељ за коришћење еквивалентних трансформација при решавању једначина и неједначина. На конкретним примерима показати да линеарна једначина $ax = b$: – у случају да је $a \neq 0$ и $b \in \mathbb{R}$ има јединствено решење, – у случају да је $a = 0$ и $b \neq 0$ нема решења (скуп решења једначине је празан) и – у случају да је $a = 0$ и $b = 0$ има бесконачно много решења (сваки реалан број је решење). У осмом разреду није предвиђено да се решавају једначине са параметрима.	часу усмени одговор писмене провере домаћи задаци кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом оцена предавање истраживачки задатак однос према раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						Ученици треба да овладају техникама помоћу којих се неке једначине могу еквивалентним трансформацијама свести на једначину облика $ax = b$ Укључивати и примере једначина које се свode на линеарне, а помоћу којих се обнављају и користе стечена знања о: – апсолутној вредности (само случај $ax + by = c$), – формулама за квадрат бинома и разлику квадрата (случајеви када се квадратни чланови анулирају), – условима под којима су производ, односно количник једнаки нули. На сличан начин приступати и решавању линеарне неједначине уз истицање разлика (у случају множења негативним бројем мења се смисао неједнакости). Решења неједначина приказивати на бројевној правој и у одговарајућем скуповном	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						запису. Решавајући текстуалне проблеме, укључујући оне из сродних предмета, као и из реалног контекста, ученици увиђају потребу за састављањем одговарајућих једначина и неједначина, при чему утврђују научене формалне поступке, сагледавају употребу за њиховом применом и умеју да образложе добијено решење.	
ПРИЗМА Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме..	14	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране призме е (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране призме; – примени обрасце за површину и запреминутела у	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.3.4. МА.3.4.1. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	-Призма -Висина -Омотач	Да би ученици што лакше упознали геометријска тела – призму и пирамиду, њихове елементе, учавали дијагоналне пресеке и научили да израчунавају површине и запремине ових тела, треба користити њихове моделе, мреже, скице и слике. Препоручљиво је да и сами ученици цртају мреже и израђују моделе проучаваних тела. Предвиђено је израчунавање површине и запремине следећих тела: праве тростране и четворостране призме, правилне шестостране призме,	Посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности писмена провера усмено испитивање домаћи задаци однос према раду ангажовање на креативном домаћем задатку

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
			реалним ситуацијама;			четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостранепирамиде.	ангажовање у групном раду
ПИРАМИДА Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	16	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.3.4. МА.3.4.1. МА.3.3.4. МА.3.3.6. .	Пирамида -апотема	Приликом решавања задатака инсистирати на што прецизнијем цртању скице геометријског тела, водећи рачуна о цртању видљивих ивица пуном линијом и невидљивих испрекиданом линијом. Извођење формуле за запремину призме везивати за прихваћену формулу за запремину квадрата. Рачунати површинеи запремине помоћу основних елемената и зависних елемената (бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга, дијагонала ...). Приликом израде задатака треба полазити од општих формула (за призму $P = 2B + M$ и $V = BH$, за пирамиду: $P = B + M$ и $V = \frac{1}{3}BH$) и анализирањем конкретног случаја решавати задатак. Посебно размотрити примере једнакоивичних тела. На часовима систематизације применити знања о површини	Посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности писмена провера усмено испитивање домаћи задаци однос према раду ангажовање на креативном домаћем задатку ангажовање у групном раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						и запремини призме и пирамиде и у ситуацијама из свакодневног живота. Да би ученици што лакше упознали геометријска тела – призму и пирамиду, њихове елементе, учавали дијагоналне пресеке и научили да израчунавају површине и запремине ових тела, треба користити њихове моделе, мреже, скице и слике. Препоручљиво је да и сами ученици цртају мреже и израђују моделе проучаваних тела. Предвиђено је израчунавање површине и запремине следећих тела: праве тростране и четворостране призме, правилне шестостране призме, четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде. Приликом решавања задатака инсистирати на што прецизнијем цртању скице	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						геометријског тела, водећи рачуна о цртању видљивих ивица пуном линијом и невидљивих испрекиданом линијом. Извођење формуле за запремину призме везивати за прихваћену формулу за запремину квадра. Рачунати површине и запремине помоћу основних елемената и зависних елемената (бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга, дијагонала ...). Приликом израде задатака треба полазити од општих формула (за призму $P = 2B + M$ и $V = BH$, за пирамиду: $P = B + M$ и $V = BH$) и анализирањем конкретног случаја решавати задатак. Посебно размотрити примере једнакоивичних тела. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини призме и пирамиде и у ситуацијама из свакодневног живота.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нулаи знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.	12	Компетенција зацеложивотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	Ученик ће бити у стању да: -нацрта и анализира график линеарне функције; – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.	МА.1.2.4. МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.2.1. МА.2.2.4. МА.2.2.5. МА.2.4.3. МА.2.5.1. МА.2.5.4. МА.3.2.4. МА.3.5.1. МА.3.5.2. МА.3.2.3.	Линеарна функција нула функције коефицијент правца	Најпре поновити појам функције директне пропорционалности и њеног приказивања у координатном систему који је обрађиван у седмомразреду. Увести затим појам линеарне функције једне реалне променљиве ($y = kx + n$), не помињући општи појам функције. Показати да је график те функције права, уз посебно разматрање случајева $k = 0$, $k > 0$, $k < 0$, као и $n = 0$, $n > 0$, $n < 0$. Увести појмове: нула функције, знак функције, растућа и опадајућа функција и објаснити како се они илуструју на графику и како зависе од вредности коефицијената k и n . Ученици треба у потпуности да овладају поступком цртања графика линеарне функције и његовог анализирања, тј. „читања“ својстава те функције када јој је график задат. Обрадити својства линеарне функције када је она задата имплицитном релацијом $ax + by = c$.	Посматрање праћење ангажовања ученика Продукти ученикових активности Однос према раду Ангажовање на пројектном задатку Ангажовање у групном раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама	15	Компетенција зацеложивотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	Ученик ће бити у стању да: – реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате;	МА.1.2.1. МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.5.4.	Системи линеарних једначина са две непознате Решење система	Ученици треба да се упознају са линеарном једначином с две непознате облика $ax + by = c$, да разумеју да је график ове једначине (када је бар један од бројева a или b различит од нуле) права и да умеју да нацртају тај график. Уводи се и појам система две линеарне једначинес две непознате, као и појам решења система као уређеног пара бројева. Системе линеарних једначина решавати методама замене и супротних коефицијената. Пажњу треба посветити и графичкој интерпретацији система две линеарне једначине с две непознате. Решавајући разне проблеме из геометрије, физике, хемије и свакодневног живота, ученици увиђају потребу за састављањем одговарајућих система линеарних једначина, при чему утврђују научене формалне поступке, сагледавају потребу за њиховом применом и умеју да образложе добијено решење.	Посматрање праћење ангажовања ученика Продукти ученикових активности Однос према раду Ангажовање на пројектном задатку Ангажовање у групном раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						..	
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.	16	Компетенција зацеложивотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запреминутела у реалним ситуацијама;	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.3.4. МА.2.3.5. МА.3.4.1. МА.3.3.5. МА.3.3.6.	Ваљак купа лопта	Важно је истаћи да су ваљак, купа и лопта ротациона тела. Као и код призме и пирамиде, ради бољег уочавања елемената и осних пресека ваљка и купе, као и пресека лопте (сфере) и равни, користити моделе тела. Оспособити ученике за цртање мреже ваљка и купе, израду њихових модела као и што прецизнијих скица приликом решавања задатака. При обради ове теме, ваљак и купу повезати са призмом и пирамидом и указивати на аналогиије између призме и ваљка, односно пирамиде и купе. Ту аналогиију користити за образложење формула за површину и запремину ваљка и купе. Приликом извођења формуле за површину купе, повезати површину омотача са површином кружног исечка, а обим базе са дужином кружног лука. Пре дефинисања сфере, односно лопте потребно је	Посматрање праћење ангажовања ученика Продукти ученикових активности Однос према раду Ангажовање на пројектном задатку Ангажовање у групном раду

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА						Осми разред	
Садржаји програма	Број час.	Међупредметне компетенције	Исходи	Образовни стандарди	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						подсетити се дефиниција кружнице и круга. Формуле за површину и запремину лопте се наводе без доказивања. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини ваљка, купе и лопте у ситуацијама из свакодневног живота.	

Пројектни задатак

Програмом је планиран и један пројектни задатак, по избору наставника и ученика. Примери могућих пројектних задатака:

Конструкција теста из математике за завршни испит

Ученици се поделе у групе нехомогених математичких знања, тако да свака група има најмање три ученика. Свака група има задатак да састави низ од 20 задатака, уз следеће услове:

- да 9 задатака буду задаци основног нивоа, 7 средњег нивоа и 4 напредног нивоа;
- да по 5 задатака буде из области *Бројеви и операције са њима* и *Алгебра и функције*, 6 из области *Геометрија* и по 2 задатка из области *Мерење* и *Обрада података*.

Област и ниво за сваки од задатака у тесту одређује наставник у договору са ученицима. Улога наставника је да координира рад група, по потреби помаже ученицима, проверава да ли су тестови конструисани по договореној методологији, организује израду теста тако да сваки ученик решава тест у чијој конструкцији није учествовао (ученици једне групе решавају појединачно тест друге групе), организује прегледање тестова и презентацију резултата. Ученици врше избор задатака, решавају задатке, израђују кључ теста и припремају тест и кључ у неком програму за обраду текста, решавају тест друге групе, прегледају урађене тестове које је њихова група конструисала, обрађују добијене резултате и презентују их.

Овај задатак може бити веома користан за ученике који се припремају за завршни испит, а мотивација за реализацију ће бити на повишеном нивоу.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМА ПРЕДМЕТИМА

Корелација са градивом изучаваним у претходним разредима, ликовном културом, техником и технологијом, информатиком и рачунарством, српским језиком, физиком, географијом и хемијом.

МАТЕМАТИКА				Осми разред	
СТАНДАРДИ					
Р. бр.	Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	Образовни стандарди
1.	СЛИЧНОСТ	Ученик/ца: користи одговарајуће јединице за мерење дужине. ће претварати веће јединице дужине у мање. влада појмовима дуж и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор). оспособити влада појмовима: дуж, полуправа, права, равани угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор). Влада појмом Талесове теореме. влада појмом троугла (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; да разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла).	Ученик/ца: пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину. Зна да одреди однос углова и страница у троуглу и збира углова у тоуглу и да решава задатке користећи сличност троуглова. користи сличност троуглова и везује је са карактеристичним својствима фигура.	Ученик/ца: претвара јединице мере, рачунајући са њима. користи Талесову теорему и њена својства како би поделио дату дуж; и да уме да туподелу конструише. зна да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6. МА.2.4.1. МА.2.3.2. МА.2.3.6. МА.3.4.1. МА.3.3.2. МА.3.3.6.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА				Осми разред	
СТАНДАРДИ					
Р. бр.	Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	Образовни стандарди
		интуитивно схвата појамсличних фигура.			
2.	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	користи одговарајућејединице за мерење дужине. претвара веће јединице дужине у мање. влада појмовима тачка, права, раван, дуж , угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама иуме да их нацрта користећи прибор). влада појмом пројекција ида зна да одреди пројекцију тачке направу. влада појмом полиедар ида зна да их разликује.	пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину.	претвара јединице мера, рачунајући са њима. зна да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.4.1. МА.3.4.1. МА.3.3.6.
3.	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕС ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	зна да реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану. зна да израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима. зна да сабира,одузима имножи мономе. Зна да прочита и запишеосновна својства једнакости. зна да прочита и запише еквивалентне једначине и неједначине.	користи једначине у једноставнијм текстуалним задацима зна да примени процентни рачун у једноставнијим реалним ситуацијама	саставља и решава линеарне једначине и неједначине са једном непознатом. користи једначине и неједначине решавајући сложеније текстуалне задатке зна да примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама.	МА.1.2.1. МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.1.1.1. МА.2.2.5. МА.2.5.4. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.5.4.
4.	ПРИЗМА	зна да користи одговарајућејединице за мерење дужине, површине,	влада појмом призма, даразликује у реалним	претвара јединице мера, рачунајући са њима.	МА.1.4.1. МА.1.4.2.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА				Осми разред	
СТАНДАРДИ					
Р. бр.	Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	Образовни стандарди
		запремине и масе. претвара веће јединице дужине, површине, запремине и масе у мање. влада појмовима коцка и квадар , уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и да зна да им израчуна површину и запремину	ситуацијама тела обликапризме. ученика разликује у реалнимситуацијама тела облика призме их разликује тростране, четворостране и шестостране призме. зна да израчуна површину изапремину призме када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	зна да израчуна површину изапремину призме укључујући случајеве када неопходни нису елементи непосредно дати у задатку. зна да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.	МА.1.3.1. МА.2.3.4. МА.3.4.1. МА.3.3.4. МА.3.3.6.
5.	ПИРАМИДА	користи одговарајуће јединице за мерење дужине,површине, запремине и масе. претвара веће јединицедужине, површине, запремине и масе у мање. влада појмом пирамида ,уочава њихове моделе у реалним ситуацијама	влада појмом пирамида, разликује у реалним ситуацијама тела облика пирамиде разликује у реалним ситуацијама тела облика пирамиде и разликује тростране, четворостране и шестостране пирамиде. зна да израчуна површину изапремину правилних пирамида када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	претвара јединице мера, рачунајући са њима. зна да израчуна површину и запремину правилних пирамида укључујући случајеве када неопходни нису елементи непосредно дати у задатку. зна да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.3.4. МА.3.4.1. МА.3.3.4. МА.3.3.6.
6.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	зна да одреди вредност функције дате таблицомили формулом.	Зна да решава линеарне једначине са једном	разликује директно и обрнуто пропорционалне	МА.1.2.4. МА.1.5.1.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА				Осми разред	
СТАНДАРДИ					
Р. бр.	Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	Образовни стандарди
		зна да изражава положај објеката сврставајући у врсте и колоне, одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно уме да прочита и разумео податак са графика, дијаграма или из табеле и одреди минимум или максимум зависне величине уме да податке из табеле прикаже графиком и обрнуто	непознатом уме да уочи зависност међу променљивим величинама, зна функцију и графички интерпретира њена својства, везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције уме да користи једначине у једноставнијим текстуалним задацима зна да претвори износ у једној валути у другу постављајући одређену пропорцију уме да дату величину искаже приближном вредношћу влада описом координатног система, одређује координате тачака, осно или централно симетричних. влада описом координатног система, одређује координате	величине и то изражава одговарајућим записом познаје линеарну функцију и зна да графички интерпретира њена својства зна да одреди положај тачака које задовољавају сложеније услове тумачи дијаграме и табеле зна да примени проценат у сложенијим ситуацијама	МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.2.1. МА.2.2.4. МА.2.2.5. МА.2.4.3. МА.2.5.1. МА.2.5.4. МА.3.2.4. МА.3.5.1. МА.3.5.2. МА.3.2.3.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА				Осми разред	
СТАНДАРДИ					
Р. бр.	Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	Образовни стандарди
			тачака, осно или централно симетрићних зна да примени процентнирачун у реалним ситуацијама		
7.	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	Зна да реши линеарнеједначине са две непознате у којима се непозната појављује само у једном члану и у којима је вредност другенепознате експлицитно дата..	уме да реши системе лихеарних једначина са две непознате .	уме да саставља и решава системе линеарних једначина са две непознате, зна да користи системеједначина са двенепознате решавајући сложеније текстуалне задатке зна да примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама.	МА.1.2.1. МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.5.4.
8.	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	Зна да користи одговарајуће јединице мерење дужине, површине, запремине и масе. Претвара веће јединицедужине, површине, запремине и масе у мање, влада појмом обло тело, појмом ваљка купе или лопте , уочава њихове моделе у реалним ситуацијама)	влада појмом ваљка купеили лопте, да разликује у реалним ситуацијама тела облика ваљка, купе или лопте зна да израчуна површину и запремину ваљка, купе или лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	претвара јединице мера, рачунајући са њима. зна да израчуна површину и запремину ваљка, купе или лопте укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати у задатку. зна да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.3.1. МА.2.3.4. МА.2.3.5. МА.3.4.1. МА.3.3.5. МА.3.3.6.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује;	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту
		Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере Ученици дају самопроцену оцено	Након сваке теме
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

МАТЕМАТИКА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
задатака.	ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Могућност израде панора или презентације како би ученик поправио оцену Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	Крај школске године
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно- историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда панора, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА

Циљ наставе и учења хемије: Да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ХЕМИЈА		Седми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ	10
2.	НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	10
3.	СОЛИ	8
4.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	2
5.	УГЉОВОДОНИЦИ	12
6.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ	8
7.	БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	12
8.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	6
Укупно		68

Кључни појмови садржаја: метали, неметали, оксиди, киселине, хидроксиди, соли, угљоводоници, адиција, супституција, полимери, алкохоли, карбоксилне киселине, естри, масти и уља, угљени хидрати, протеини, загађујуће супстанце, рециклажа, зелена хемија.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; Наведе заступљеност метала и неметала, неорганичких и органских једињења у живој	ХЕ.1.2.1; ХЕ.1.2.2; ХЕ.1.2.3; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.1.2.10; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4;	МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ	метали, оксиди и хидроксиди Метали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства метала. Алкални и земноалкални метали. Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена. Оксиди метала и хидроксиди, својства и примена. Демонстрациони огледи: реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO са водом	Компетенција за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Решавање проблема. Одговоран однос према здрављу. Одговоран однос према околини.	На почетку теме ученици разматрају заступљеност метала у неживој и живој природи што доприноси њиховом сагледавању релевантности теме за разумевање природе и шта чини њен састав, зашто је добијање метала из руда значајно за друштво и да је при томе важно предузимање мера за заштиту животне средине. Потребно је подстицати ученике да повезују облике налажења метала у природи (у елементарном облику и у једињењима) са структуром атома, односно реактивношћу метала, као и с положајем метала у Периодном систему елемената. Ученици би требало да сазнају о важности катјона појединих метала за живе организме и повежу та знања са садржајем биологије. Физичка својства метала се уче у прегледу. Хемијска својства типичних метала уче се на примерима натријума и калијума (ученици би требало да то повежу с претходним разматрањима: од алкалних метала два	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког избора спаривање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	и неживој природи; Испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли;			испитивање својстава насталог раствора помоћу лакмус-хартије; испитивање електропроводљивости раствора натријум-хидроксида. Лабораторијска вежба I: испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама.		најзаступљенија метала у Земљиној кори, чији су јони Na^+ и K^+ најважнији за људски организам), и магнезијума и калцијума као представника земноалкалних метала (међу металима на петом, односно трећем месту по заступљености у Земљиној кори, при чему је Ca^{2+} јон најзаступљенији јон метала у људском организму). Ученици треба да уоче да је кисеоник неопходан реактант за реакције оксидације метала, као што су сагоревање и рђање, и да упоређују тежњу различитих метала да подлежу том типу реакције. Они могу посматрати демонстрацију сагоревања магнезијума као пример реакције у којој настаје оксид метала, а демонстрацију реакција натријума, калијума, магнезијума и калцијума са водом као пример реакција у којима настају хидроксиди ових метала. Очекује се да на основу посматрања демонстрација упоређују реактивност алкалних и земноалкалних метала, и да је повезују са структуром атома и	појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	Испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; Напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; -изведе стехиометријска израчунавања					положајем метала у Периодном систему елемената. При разматрању хемијских својстава метала који имају велику практичну примену (гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк), ученици би требало да уоче разлику у њиховој реактивности (грађење оксида и хидроксида) у односу на реактивност алкалних и земноалкалних метала. Такође, учење садржаја ове теме би требало да буде ослоњено на знање стечено у претходном разреду о доказивању базне средине помоћу индикатора, о дисоцијацији хидроксида и ОН-јону због којег је средина базна. У оквиру разматрања практичне примене метала, ученици би требало да сазнају о начинима заштите метала од корозије, о легирању метала у циљу добијања материјала са погоднијим својствима за одређену намену и о легурама које се најчешће користе (бронза, месинг, челик, дуралуминијум, силумини). У оквиру прве лабораторијске вежбе ученици испитују основна физичка својства метала (агрегатно стање, боју,	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;					проводљивост електричне струје и топлоте, магнетичност). Такође, испитују реакцију магнезијума и гвожђа са разблаженом хлороводоничном киселином, што би, уједно, требало да укаже ученицима да је једно од својстава киселина реакција са металима (не свим) и да представља везу како с градивом седмог разреда, тако и са следећом темом. На основу угледа ученици би требало да уоче да заједничка својства метала нису подједнако изражена код свих метала. Лабораторијска вежба I: Испитивање физичких својстава метала, испитивање проводљивости топлоте и електричне струје, магнетичности, тврдоће и густине гвожђа, алуминијума и бакра. Реакција метала са киселинама: реакција разблажене хлороводоничне киселине са магнезијумом, гвожђем и цинком..	
	Правилно рукује лабораторијским посуђем,	ХЕ.1.2.1; ХЕ.1.2.2; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6;	НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	Неметали у неживој и живој природи. Општа физичка и	Компетенција за целоживотно учење. Комуникација.	На почетку учења друге теме важно је да ученици, кроз разматрање заступљености неметала у неживој и живој природи, сагледају релевантност теме за разумевање	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
2	прибором и супстанцама, и показује одговоран односпрема здрављу и животној средини; Изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; Наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој	ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.1.2.10; ХЕ.2.1.4 ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4;		хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксиди неметала и киселине, својства и примена. Демонстрацион и огледи: добијање сумпор(IV) -оксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентроване сумпорне киселине; добијање угљеник(IV)-оксида и испитивање	Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Одговоран односпрема здрављу. Одговоран односпрема околини.	природе и шта чини њен састав, али и као ресурса који користи друштво. Ученицима се може рећи да неметали улазе у састав биолошки важних једињења о којима ће учити у другом делу године. И у оквиру ове теме је важно да ученици повезују структуру атома неметала са реактивношћу елемената и облицима налажења у природи (у елементарном облику и у једињењима). Ученици могу да сазнају о различитим алотропским модификацијама сумпора, фосфора и угљеника, као и да се подсети градива седмог разреда о алотропским модификацијама кисеоника. Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе омогућавају ученицима да уоче физичка својства неметала: агрегатностање, растворљивост у води и неполарним растварачима (лабораторијска вежба II). Приликом разматрања агрегатног стања неметала на собној температури, ученици се могу подсетити о заступљености азота и кисеоника у ваздуху. Очекује се да ученици разликују оксиде неметала	ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишестр убог избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	природи; Испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; Испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; Напише формуле и именује оксиде,			његових својстава; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и хлороводоничне киселине; доказивање базних својстава воденог раствора амонијака. Лабораторијска вежба II: испитивање физичких својстава неметала. Лабораторијска вежба III: доказивање киселости неорганских киселина помоћу лакмус-хартције.		који не реагују са водом (CO , N_2O и NO) од оних који са водом граде киселине. Киселост неорганских киселина ученици доказују помоћу индикатора, то својство повезују са дисоцијацијом киселина и H^+ јоном због којег средина има кисела својства. Ученици могу упоредо доказивати киселост њима познатих киселина из свакодневног живота (сирћетна киселина, лимунска киселина). Извођење лабораторијске вежбе III не мора да обухвати цео школски час. Ученике треба стално подстицати да пишу формуле оксида и киселина (кисеоничних: H_2SO_4 , HNO_3 , H_3PO_4 , H_2CO_3 и безкисеоничних: HCl и H_2S). У оквиру ове теме важно је да ученици сазнају о практичној примени киселина. Посматрањем демонстрација огледа ученици могу сазнати о начину добијања и својствима сумпор(IV)-оксида, о његовом утицају на нижеорганске и пигменте, о начину добијања и својствима угљеник(IV)-оксида, о његовој густини у односу на ваздух и	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	киселине, базе и соли; Испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; Напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; Изведе стехиометријс					својству да не подржава горење. Посматрањем демонстрације огледа важно је да сазнају како се правилно разблажује концентрована сумпорна киселина. Испитивање електропроводљивости раствора киселина и амонијака пружа прилику за утврђивање знања због којих јона раствори неких супстанци имају кисела, односно базна својства..	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	ка израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;						
3	Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; Иизведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и	ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8; ХЕ.1.2.9; ХЕ.1.2.10; ХЕ.2.1.4;; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.5; ХЕ.3.2.6.	СОЛИ	Добијање соли. Формуле соли и називи. Дисоцијација соли. Физичка и хемијска својства соли. Примена соли. Демонстрацион и огледи: реакција неутрализације хлороводоничне киселине и раствора натријум-хидроксида; реакција између метала и киселине; хемијске реакције соли:	Компетенциј а за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Одговоран односпрема здрављу. Одговоран односпрема околини.	Учење о начинима добијања соли, физичким и хемијским својствима соли требало би да обухвати примену до тада стечених знања (о киселинама и базама, њиховим формулама и називима) приликом писања формула и назива неутралних соли, као и хемијских једначина реакција за добијање неутралних соли. Добијање киселих соли приказати на примеру добијања натријум- хидрогенкарбоната. Ученици могу посматрати демонстрацију реакције неутрализације, написати формуле реактаната и једног производа (вода), а онда разматрати како се саставља формула другог производа, тј. формула соли. И у оквиру ове теме ученици би требало да пишу једначине дисоцијације у води растворних соли и да разликују	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	изведе закључке; Наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; Нспита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; Нспита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу			између калцијум-карбоната и хлороводоничне киселине, раствора гвожђе(III)-хлорида и натријум-хидроксида, раствора сребро-нитрата и натријум-хлорида. Лабораторијска вежба IV: добијање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добијање баријум-сулфата; доказивање угљеник(IV)-оксида и настајање		катјоне од анјона. Ученици могу посматрати демонстрацију огледа у којем се добијају хидроксиди оних метала чији оксиди не реагују са водом (на пример $\text{Fe}(\text{OH})_3$), као и демонстрацију својства киселина да реагују са солима угљене киселине уз издвајање угљеник(IV)-оксида и воде. И у оквиру учења ове теме ученици би требало да сазнају о практичној примени различитих соли, о својствима, добијању и практичној примени кухињске соли (на пример, за припремање физиолошког раствора, као конзерванс). Корелација са наставом географије може се остварити кроз разматрање како својства калцијум-карбоната и калцијум-хидрогенкарбоната утичу на облик кречњачког рељефа. Важно је да ученици повезују стечено знање о солима са саставом воде за пиће и саставом минералних вода. На крају обраде теме, кроз различите примере (обухватајући и оне обрађене у првој и другој теми), важно је да ученици уоче међусобну повезаност класа неорганских једињења и тако	означава њем задаци вишеструког избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; Напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; Нспита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном			калцијум-карбоната.		систематизују знања о својствима оксида, киселина, хидроксида и соли. У лабораторијској вежби IV ученици могу да испитују растворљивост различитих соли у води и да добијају соли таложењем (двоструком изменом). При томе, за огледе бирати супстанце којимасе најмање утиче на животну средину.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	применом; Напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; Изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;						
4	Разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; Препозна физичке и хемијске	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	Својства атома угљеника и многобројност органских једињења. Функционалне групе и класе органских једињења. Општа својства	Компетенција за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Одговоран односпрема	Ова тема уводи ученике у нову област хемије. У оквиру теме ученици, на основу посматрања демонстрационих огледа, упоређују састав и својства органских једињења, познатих из свакодневног живота, и претходно учених неорганских једињења. Они сазнају о великом броју органских једињења и ту чињеницу повезују са својствима атома угљеника и начинима међусобног повезивања. Препознају потребу за	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; Напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију; Разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина			органских једињења. Демонстрациони огледи: упоређивање својстава органских и неорганских једињења; доказивање угљеника у органским супстанцама.	здрављу. Одговоран односпрема околини.	класификацијом органских једињења и да се она може извести на основу функционалне групе у молекулима.	проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
5	молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; Дефинише појам угљоводоника Класификује угљоводнике на основу структуре; Напише рационалне структурне формуле угљоводоника; Дефинише појам алкана; Наведе општу формулу алкана; Дефинише хомологи низ; Напише формуле и	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	УГЉОВОДОНИЦИ	Подела угљоводоника. Номенклатура. Изомерија. Физичка својства угљоводоника Хемијска својства угљоводоника Полимери. Нафта и земни гас. Демонстрацион и огледи: испитивање растворљивости и сагоревање п-хексана (медицински бензин);	Компетенција за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Одговоран односпрема здрављу. Одговоран односпрема околини.	На почетку теме ученици се могу информисати да су угљоводоници састојци нафте и земног гаса, и према томе, извори енергије, чиме се истиче практични значај ових једињења. Састављање и посматрање модела молекула угљоводоника може помоћи ученицима да пишу молекулске, структурне и рационалне структурне формуле угљоводоника, и то једноставних примера, укључујући и именовање изомера према IUPAC номенклатури. Појам изомера ученици би требало да повежу са садржајем претходне теме омогућим различитим начинима међусобног повезивања атома угљеника. Ученици уче о физичким својствима засићених и незасићених угљоводоника у прегледу. Разлике у реактивности алкана, алкена, алкина и	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	називе алкана по IUPAC- овој номенклатури Изведе формуле алкил-група из одговарајућих формула алкана; Опише структурну изомерију; Саставља рационалне структурне формуле изомера; Дефинише појмове алкена и алкина; Наведе општу формулу алкена и алкина; Напише формуле и називе алкена и			разликовање засићених и незасићених ацикличних угљоводоника (реакција са калијум-перманганатом). Вежба V: састављање модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника.		ароматичних угљоводоника требало би да повежу саразликама у структури молекула ових једињења. Упоредивање хемијских реакција засићених и незасићених угљоводоника требало би да обухвати њихове сличности (сагоревање) и разлике (супституција, адиција). Ученици би требало да повежу хемијска својства угљоводоника са практичном применом ових једињења: – сагоревање – употреба угљоводоника као извора енергије (земни и рафинеријски гас, бензин, дизел гориво, мазут); – реакције супституције и адиције – од угљоводоника се могу добити једињења различите практичне намене која, поред атома угљеника и водоника, садрже и атоме других елемената (на пример, производња пластичних маса, тефлона, фреона, боја, инсектицида итд.). Ученици треба да познају широку примену угљоводоника, али и мере опреза у њиховом коришћењу, тј. Последице које имају на животну средину и здравље људи. Од ученика се очекује	означава њем задаци вишеструког избора спаривања

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	алкина по IUPAC-овој номенклатури Опише изомерију положаја; Састави моделе молекула алкана, алкена и алкина; Опише физичка својства ацикличних угљоводоника Опише хемијска својства ацикличних угљоводоника; Напише једначине хемијских реакција угљоводника;					да пишу једноставније једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника, као и реакција адиције водоника, воде и бромана етен, пропен, етин и пропин, и супституције атома водоника у молекулу метана. Такође, могу да препознају и описују хемијске реакције адиције и супституције на основу написаних хемијских једначина ових реакција. Ученици могу учити да се у реакцији полимеризације од реактаната одређених својстава (на пример, гасовито агрегатно стање), добијају супстанце са новим својствима (чврсто агрегатно стање). И у овом случају је важно да сазнају о практичној примени различитих полимера. О ароматичним угљоводонцима, њиховој реактивности и токсичности, ученици уче на информативном нивоу. Учећи одериватима нафте, важно је да они уче да су производи фракционе дестилације (кондензације) и даље смеше угљоводоника. Кроз демонстрационе огледе ученици треба да уче	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	Опише разлику у реактивности алкана и алкена у реакција с раствором калијум-перманганата; Дефинише појам ароматичних угљоводоника; Напише структурне формуле молекула ароматичних угљоводоника; Опише физичка својства ароматичних угљоводоника Наведе примену ароматичних					разлику између засићених и незасићених угљоводоника, њихову примену као горива, и да су нафта и земни гас главни извори угљоводоника у природи. Састављање модела молекула угљоводоника у оквиру вежбе V, ученицима може помоћи у савладавању писања формула и именовања угљоводоника. Препорука је да они састављају моделе молекула са највише шест атома угљеника.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	угљоводника; Наведе изворе угљоводоник а у природи; Опише поступак фракционе дестилације нафте; Наведе називе најважнијих фракције нафте; Наведе примену најважнијих фракција нафте; Опише појмове полимери и полимеризаци ја; Наведе примену полимера у свакодневном						

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	животу; Изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци.						
6	Напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију; Разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула,	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3; ХЕ.2.3.1; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИК ОМ	Алкохоли – номенклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине – номенклатура, својства и примена. Масне киселине. Естри – номенклатура, својства и примена. Демонстрацио ни огледи: добија ње алкохола	Компетенциј а за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијам а. Дигитална компетенција. Сарадња. Одговоран односпрема здрављу. Одговоран односпрема околини.	Ученици уочавају да су својства органских једињења са истим бројем атома угљеника у молекулу различита у зависности од присутне функционалне групе. Они уче именовање органских једињења према функционалној групи и повезују одређену функционалну групу у молекулу са својствима једињења. Уз називе једињења према IUPAC номенклатури, ученици уче и тривијалне називе представника органских једињења са кисеоником. Демонстрација добијања етанола алкохолним врењем и његово одвајање дестилацијом, захтева време за извођење огледа, о чему се мора водити рачуна приликом планирања часа. Ученици уче да су	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; Испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичношћу применом; Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне			алкохолним врешем; доказивање киселости карбоксилних киселина; лабораторијско добијање и испитивање својстава етил-етаноата. Лабораторијска вежба VI: физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање растворљивости алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном		карбонилна једињења производи оксидације одговарајућих алкохола, и о практичном значају метанала (формалдехида) и пропанона (ацетона). Важно је да се ученици информишу о штетном физиолошком деловању алкохола и о проблему алкохолизма. У корелацији са наставом биологије, ученици могу самостално, из различитих извора, да прикупљају информације о утицају алкохола на организам. Током обраде наставних садржаја о карбоксилним киселинама, ученици уочавају сличности и разлике у својствима неорганских и органских киселина. Поред примене у свакодневном животу, потребно је да сазнају о важности органских једињења са кисеоником као индустријских сировина. У оквиру лабораторијске вежбе VI ученици испитују својства органских једињења с кисеоником. Упоредиће растворљивост алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном	кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког избора спаривања

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	е за поједине класе органских једињења;			растварачу; реакција етанске и лимунске киселине са натријум-хидрогенкарбонатом.		растварачу. Упоредити својства њима познатих киселина (сирћетне и лимунске), са својствима, на пример, разблажене хлороводоничне киселине. Препоручени број часова за реализацију ове теме је 8	
7	Опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљиво ствитамина; Опише основну структуру молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; Објасни сапонификацију	ХЕ.1.4.1; ХЕ.1.4.2; ХЕ.2.4.1; ХЕ.3.4.1; ХЕ.3.4.2.	БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	Масти и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глюкоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). Амино-киселине. Протеини. Витамини. Демонстрациони огледи: сапонификација масти – сапуни.	Компетенција за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Одговоран односпрема здрављу. Одговоран односпрема околини.	У оквиру теме ученици сазнају о саставу, структури, својствима и значају масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина. Од ученика се не очекује да пишу структурне формуле триацилглицерола, већ да описују и објашњавају својства ових једињења, и њихових смеша, да наводе биолошки и технички значај масти и уља, и примену ових једињења као сировина или полупроизвода у даљој хемијској преради (на пример, добијање маргарина из уља и производња сапуна). Ученици могу да припреме есеј о енергетској улози масти и уља у живим бићима, значају правилне исхране, и значају незасићених масних киселина у исхрани. На основу хемијске једначине процеса	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	у триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола Наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; Наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са			Лабораторијска вежба VII: испитивање растворљивост масти и уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина.		фотосинтезе, ученици могу да уоче да од једноставних неорганских молекула, угљеник(IV)-оксида и воде, под одређеним условима, настају сложени молекули органског једињења (глукозе). Они би требало да грађење полисахарида сагледају као начин да се енергија складишти, да опишу скроб и целулозу као природне полимере, изграђене различитим повезивањем истих моносахаридних јединица и да познају градив-ну и заштитну улогу целулозе у биљкама. На примерима скроба и целулозе ученици могу да уоче како разлика у структури доводи до разлике усвојствима. Важно је да они познају заступљеност угљених хидрата у природи и њихову примену у свакодневном животу: сахарозе у прехранбеној индустрији, скроба у прехранбеној и фармацеутској индустрији, памука и целулозе у текстилној индустрији. На примеру сахарозе и инвертног шећера ученици могу обновити разлику између једињења и смеша, а на примеру кристализације меда, кристализацију презасићеног	кратких одговора задаци са означавањем задаци више стр убог избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	здрављем и правилном исхраном људи;					раствора. Ученици уче о аминокиселинама као једињењима која у свом молекулу садрже две функционалне групе: карбоксилну и амино групу, и о настајању пептидне везе, као функционалне групе полипептида и протеина, у реакцији амино групе једне аминокиселине са карбоксилном групом друге аминокиселине. Важно је да познају значење појмова: аминокиселина, α-амино-киселина, протеинска аминокиселина и есенцијалне аминокиселине, као и да познају биолошки значај протеина, њихову градивну и каталитичку функцију у организму. На основу огледа ученици би требало да уоче да под дејством топлоте и киселина долази до денатурације протеина. У оквиру теме треба да науче да се исхраном уноси шест главних врста супстанци неопходних људском организму (протеини, угљени хидрати, масти и уља, витамини, минерали и вода), о важности правилне исхране, као и о поремећајима исхране. Лабораторијска вежба VII: ученици испитују растворљивост масти и уља	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
						у води и неполарном растварачу, на пример, хексану, растворљивост представника, моносахарида, дисахарида и полисахарида у води. Учећи о начину доказивања скроба, испитују у којим намирницама је скроб заступљен. За денатурацију протеина ученици примењују методе које се користе у кулинарству (кување, таложење протеина киселинама и сл.).	
8	Рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; Наведете загађујуће	ХЕ.1.5.1;	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања. Рециклажа. Зелена хемија.	Компетенција за целоживотно учење. Комуникација. Рад са подацима и информацијама. Дигитална компетенција. Сарадња. Решавање проблема. Одговоран односпрема здрављу. Одговоран односпрема	У оквиру теме ученици сазнају да развој производа и процеса хемијске индустрије, поред доприноса побољшању квалитета живота, може имати и штетно дејство на животну средину и здравље животиња и људи. Требало би да на основу својстава супстанци разматрају њихов утицај на околину и жива бића, идентификују главне неорганске и органске загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и начине како оне доспевају у животну средину. Важно је да ученици сагледају значај руковања супстанцама и комерцијалним производима у складу са ознакама на амбалажи, као и правила о начину	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА						Осми разред	
Р.бр	Исходи	Стандарди	Назив теме	Кључни појмови	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; Критичк и процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; Објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.				околини.	чувања производа и одлагања отпада. Такође би требало да ученици сагледају проблем нагомилавања отпада и значај рециклаже. У оквиру ове теме ученици сазнају о принципима зелене хемије као одрживе хемије, чији је циљ прилагођавање хемијских производа и процеса очувању животне средине и здравља људи. Требало би да ученици дискутују начине за превенцију загађења животне средине, смањење количине отпада и коришћење обновљивих извора сировина и енергије. Ова тема се може реализовати кроз активности у оквиру различитих мини пројеката, које ће ученици радити у току школске године, и презентовати након реализације сваког пројекта	Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...
 - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
 - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи..
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржај

ХЕМИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту
		Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере Ученици дају самопроцену оцено	Након сваке теме

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ХЕМИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) Могућност израде паноа или презентације како би ученик поправио оцену Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	По потреби По потреби Крај школске године

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ХЕМИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноя, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА

Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
БИОЛОГИЈА		Осми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	23
2.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	8
3.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	7
4.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	7
5.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	19
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; Повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; Идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;	БИ.1.2.1; БИ.1.2.2; БИ.1.2.3; БИ.1.2.4; БИ.1.2.5; БИ.1.2.6; БИ.1.2.7; БИ.2.1.1; БИ.2.1.2; БИ.2.2.1; БИ.2.2.4; БИ.2.2.7; БИ.2.2.8; БИ.2.2.9; БИ.3.2.6; БИ.3.2.7; БИ.3.1.1; БИ.3.1.2; БИ.3.2.4; БИ.3.3.2.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према околини Одговоран однос према здрављу	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем	Ћелијски метаболизам Ензими, Протеински носачи Активан и пасиван транспорт Матичне ћелије Диференцијација ћелија Праг дражи, надражај Електролит, јонски канали Неуротрансмитер Рефлекс, рефлексни лук ЦНС, ПНС, АНС Симпатикус и парасимпатикус Хормони Ендокрине жлезде Полни хормони Менструални циклус Хомеостаза-повратна спрега Неурала, хуморална и хормонална	У активностима за достизање исхода повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије, треба нагласити да се особине живог налазе у структури – ћелији и да је на Земљи живот успостављен током еволуције ћелија. Кроз обраду улога и значаја појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије (једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми) треба увести појмове који ће повезати ћелијску грађу и функцију. У том смислу треба поменути да поједине ћелије имају одређену грађу из које произилази њихова специфична функција (нпр. надражљивост, проводљивост, контрактилност), док друге могу бити програмиране за диференцијацију у више праваца, односно обављање различитих функција (пример матичних ћелија). Активности за достизање исхода повеже однос површине и	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Сумирање постигнућа усменог ангажовања Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини			и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност.	стимулација Терморегулација	запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција треба усмерити тако да ученици разумеју да се усложњавањем унутрашње грађе стичу услови за појаву нових карактеристика ћелије (и организма) при чему се повећањем активне површине преко које се обавља одређена функција, на свим нивоима организације, успоставља принцип економичности – оптимално искоришћавање ограничене запремине ћелије/организма, повећањем унутрашње или спољашње површине. На тај начин се остварује боља енергетска ефикасност, на ћелијском и на нивоу организма, и обезбеђује континуитет (одрживост) животних функција. То се може приказати на различитим примерима: интрамембрански систем у ћелији, набори мембране унутармитохондрија, цревне ресице, алвеоле у плућима, шкржни листићи, набори (вијуге) мозга итд. Садржаји се могу	избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
			Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација	Екто и ендотермни организми. Хибернација и естивација. Биљни хормони. Фотосинтеза. Дисање. Транспирација. Еутрофикација	обрадити кроз истраживачки рад ученика о томе како се долази до матичних ћелија, како се чувају, на који начин их користимо у медицини итд, кроз разговор са стручњаком (лекар, генетичар) о матичним ћелијама, посетом Генетичком саветовалишту локалне болнице или другим институцијама које се баве овом темом. Активности за достизање исхода идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе и илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини, треба усмерити тако да ученик разуме да ћелија/организам најбоље функционише у одређеним условима и да сви организми поседују механизме који одржавају свој унутрашњи састав у одређеним границама, које омогућавају њихово преживљавање. Посебно је важан принцип примања и преноса информација и реаговања на	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					надражаје. Потребно је нагласити да су то повезани и регулисани процеси, односно да процеси који се одвијају у појединим деловима тела могу да регулишу активности у другим органима и ткивима и утичу на целокупно функционисање организма. Хомеостаза и повратна спрега као појмови могу се повезати са градивом роботике (Техника и технологија). Ученике на овом узрасту треба што више упућивати да самостално прикупљају, обрађују, представљају и тумаче информације добијене једноставним истраживањима. Потребно је повезати физику и биологију (физичке појаве у телу организама, притисак, брзина...) и хемију и биологију (неуротрансмитери, хормони, ензими...). Током остваривања наведених исхода, требало би да ученици различитим примерима илуструју везу између физиолошких адаптација живих бића и промена у спољашњој средини. Садржаји се могу	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					обрадити кроз низ кратких вежби/демонстрација рефлекса (рефлекси ока, рефлекс хватања лењира, пателарни рефлекс...), варљивост чула (прецизност чула додира, оптичке варке итд.).	
Одговорно се односи према свом здрављу; Изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; Повеже промене настале у пубертетуса деловањем хормона; Идентификује поремећаје у раду органа и	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8; БИ.1.5.9; БИ.1.5.10; БИ.1.5.11; БИ.1.5.13; БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учење у демократско мдруштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према околини Одговоран однос према	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни иполни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести Одговорност за сопствено	Гушавост, дијабетес мигрена, мождани удар, мултипла склероза, душевна болест мане ока пубертет- промене амигидала емпатија контрацепција стерилитет абортус полне болести	У активностима за достизање исхода: одговорно се односи према свом здрављу, важно је указати на путеве преношења болести, превенцију и значај редовних контрола. Ученик треба да развије одговоран однос према сопственом здрављу, здрављу људи из своје околине и да поступа према упутствима лекара. Када знају путеве преношења изазивача болести, требало би да ученици науче и како се треба понашати у присуству оболелих од различитих болести, али и да развију толерантан однос према оболелима. На пример, особу оболелу од сиде не треба да игноришу, нити дискриминишу на било који начин, а то ћемоћи када науче да руковање, загрљај, разговор нису начини како се ова болест преноси. Процена ставова из домена одговорног односа	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Сумирање постигнућа усменог ангажовања Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
система органа изазваних нездравим начином живота;		здрављу	здравље		према здрављу може се радити кроз чек-листу. У оквиру области Човек и здравље треба обрадити и примере различитих утицаја на функције ендокриног система, нервног система и чула изазваних различитим спољашњим и унутрашњим факторима (узроцима), као и могућност враћања организма у уравнотежено стање након одређених поремећаја. Могу се користити примери који су блиски за разумевање ученицима овог узраста, као што је слабљење слуха услед слушања прегласне музике, коришћења слушалица, коришћења мобилних телефона, играња компјутерских игрица итд. Ученике треба мотивисати да изразе критички став у погледу домена и мере штетности појединих утицаја. Разумевање резултата стандардних лабораторијских анализа крви и урина се може обрадити кроз вежбу, при чему пажњу треба обратити само на вредности које се односе на	означавањем задаци вишеструког избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					еритроците, хемоглобин, гвожђе, леукоците (безлеукоцитне формуле), ниво шећера, а код резултата уринана замућеност, присуство бактерија и ћелија крви. Циљ вежбе није тумачење, анализирање и интерпретација лабораторијских анализа, јер то раде лекари, већ је потребно да ученик уме да прочита табелу и разуме да вредности треба да буду у опсегу референтних. Током вежбе се могу анализирати унапред припремљени (симулирани) подаци од стране наставника, а не реални резултати конкретних особа (ученика или одраслих). Посебну пажњу треба посветити репродуктивном здрављу. Контрацепцију обрадити и у смислу спречавања преране трудноће и полно преносивих болести. Кроз активности за достизање исхода изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота, код ученика треба развијати критички став према	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					садржајима који се могу наћи на интернету и другим изворима информисања (часописима, ТВ емисијама...). У питању су садржаји који се односе нпр. на дијете, биолошки активне супстанце и адитиве, али и друге теме од значаја за здраве стилове живота. Ученици могу да проналазе примере медијских садржаја који ће се анализирати на часу. Анализу је могуће урадити и у виду дебате са темама: постоје ли инстант-дијете, „чаробне биљке“ које лече најразноврсније болести, „топекилограме“, продужавају младост и слично. Кроз истраживачке задатке или пројектну наставу, могу се обрадити лековити и физиолошки активни продукти животиња и биљака (као што су мед, прополис, различити екстракти биљака, полен...) који се користе за људску употребу. Ова тема је погодна за корелацију са градивом хемије или за	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					заједничку пројектну наставу са овим предметом (нпр. вежбе екстракције хлорофила, кофеина и биљних уља). Такође, у циљу истраживања о деловању биљних и животињских продуката и екстраката, могу се организовати посете или мини-екскурзије до оближњег постројења за прераду лековитих биљака, узгајивачници медицинских пијавица, произвођачу меда и сл, зависно од подручја и локалних услова у којима се школа налази. За врсте које су интродукцијом унете ради узгајања и добијања екстраката и других продуката, могу се проучити путеви којима су те врсте доспеле на наше подручје, што семоже повезати са исходима области Живот у екосистему и са предметом Географија. За достизање исхода повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона потребно је ову тему повезати са хормоналном регулацијом, која се обрађује у теми Јединство грађе и функције, и са знањима из претходних разреда у вези са	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					променама у пубертету (менструални циклус, на пример). У обради полног и родног идентитета, поред развијања толеранције и прихватања различитости, ученицима треба пружити ширу перспективу генетичке варијабилности, као природног феномена, која не даје основе за предрасуде, стереотипе, дискриминацију и насиље. Адекватним избором садржаја и начина рада може се успоставити веза са садржајима који се обрађују на предмету Грађанско васпитање, а који се односе на теме пол, род и сексуалности. Активности се могу реализовати као дебате, трибине, представљање резултата истраживачких задатака ученика (нпр. о ставовима ученика у одељењу, анализа текстова – дневни пресек новинских чланака и слично). Активности за достизање исхода: идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота треба да обухвате	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					истраживања видова нездравог начина живота, као што су начин исхране, физичка активност, употреба психоактивних супстанци (укључујући и лекове – таблетоманија). Посебну пажњу треба посветити злоупотреби стероида и других супстанци за нпр. повећање мишићне масе и снаге због последица настање организма и на понашање. Резултате истраживања треба повезивати са деловањем на системе органа и приказивати их јавности (нпр. на нивоу одељења или школе) у различитим облицима (нпр. пано који ће пропагирати здраве стилове живота, или са декларацијама производа које свакодневно користе уз коментарисање улоге и штетности појединих адитива исхрани и слично).	
Доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети;	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8;	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА „Календар живота“, еволуција различитих група	календар живота коеволуција геолошка доба велика изумирања теорија ендосимбиозе строматолити озонски омотач	Активности за достизање исхода доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети треба усмерити на повезивање стечених еколошких знања са историјом планете Земље, тј. начинима којима се она	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Сумирање постигнућа

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Истражи давно нестале екосистеме	БИ.1.5.9; БИ.1.5.10; БИ.1.5.11; БИ.1.5.13; БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8.	Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према окоolini Одговоран однос према здрављу	организама кроз геолошка доба и великаизумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију О ₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде накопно.		мењала (тектонске промене, промене климе, састав атмосфере, влажност, температура, итд). Податке о геофизичким процесима треба пропратити описом развоја живог света кроз геолошка доба. За именовање геолошких доба треба користити стручне називе прекамбријум, палеозоик, мезозоик и кенозоик. Могу се поменути и краћи периоди који су познати ученицима као што су перм, карбон, тријас, јура, креда, али се не препоручује да ти називи буду део кључних појмова. Стечена знања о постанку живог света треба повезати са продукцијом кисеоника и настанком озонског омотача, као условима за еволуцију већине врста живих бића. Посебну пажњу треба посветити настанку нових група живих бића и повезати их са њиховим положајем на Дрвету живота, што представља и део активности за достизање исхода истражи давно нестале екосистеме. Већину активности за достизање поменутог исхода је	усменог ангажовања Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког избора спаривање појмова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					могуће реализовати кроз пројектне задатке у којима ће ученици истраживати и представљати (презентацијом, плакатом) нестале шуме карбона, мора камбријума, итд, уз адекватну употребу еколошких појмовапопут еколошких фактора и адаптација.	
Повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; Повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције	БИ.1.1.5; БИ.1.3.8; БИ.1.3.9; БИ.1.3.10; БИ.2.3.6; БИ.2.5.4; БИ.3.1.5; БИ.3.2.3; БИ.3.2.5; БИ.3.3.5; БИ.3.3.6.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учење у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодоношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.	Генотип Фенотип Јувенилни хормони Теорије еволуције Дарвинизам Специјација Мутација-мутаген Природна селекција Миграција Проток гена Генетички дрифт Аустралопитекус Спретан човек Усправан човек Неандерталац Кромањонац	Активности за достизање исхода повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена, обухватају истраживање и описивање промена током животног циклуса различитих врста биљака и животиња (од зигота, преко деоба ћелија и формирања органа, а затим улазак у репродуктивну фазу, старење и смрт). На пример, могу се истражити и представити животињске врсте са потпуним преображајем (метаморфозом), које пролазе кроз фазе ларве и лутке пре адолтног периода (бројни инсекти), као и они са непотпуним преображајем (одсуство стадијума лутке код инсеката); развиће преко ларвеног	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак лабораторијске вежбе проблемски задаци Писана провера објективни тестови са допуњавањем кратких

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
		околини Одговоран однос према здрављу			стадијума код мекушаца, ракова, риба, водоземаца итд. Такође, треба нагласити да постоје и организми чије развиће нема очигледно препознатљиве фазе кроз промене целокупне грађе тела, али да и такво развиће подразумева раст, промене у пропорцијама делова тела и физиолошким процесима, као и развиће полних органа (нпр. човек). Морфолошке и физиолошке промене током животног циклуса треба повезати са хормонским променама (хормон раста, полни хормони, јувенилни хормон код инсеката, биљни хормони, итд). Развиће човека треба повезати са променама насталим у пубертету услед деловања хормона које се обрађују у области Човек и здравље. Посебну пажњу треба посветити томе да се хормонски индуковане промене активирају укључивањем регулаторних гена у одређеним фазама животног циклуса. Да би се ови процеси довели у везу са основним молекулским	одговора задачи са означавањем задачи вишеструког избора спаривање појмова задачи есејског типа

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					процесима у ћелији, неопходно је подсетити ученике на знање о генима и молекулу ДНК (из седмог разреда). Током седмог разреда, ученицима су предочена правила наслеђивања (трансмисије) генетичког материјала од родитеља на потомство. Сада је потребно објаснити другу улогу генетичког материјала – функцију гена у процесу развића особина организама. На овом узрасту не треба говорити о транскрипцији и транслацији, али је важно рећи да су производи гена протеини који остварују различите функције – ензими, структурни протеини (нпр. колаген, антитела, итд), хормони, итд. На примеру хормона може се објаснити улога гена. Током животног циклуса, у одређеним фазама се активирају гени за хормоне, који онда активирају друге гене за раст тела и развиће органа (нпр. јувенилни хормон код инсеката). Активност гена за полне хормоне код људи доводи до активирања гена за развиће полних органа, длакавост	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					код дечака, раст груди код девојчица, итд. Ови садржаји дају ширу перспективу генетичке варијабилности када су у питању особе чије се полне карактеристике и полни идентитет не поклапају. Имајући у виду оваква објашњења улоге гена у развићу фенотипа, као и знања из седмог разреда о алелима и правилима наслеђивања, може се појаснити ученицима присуство различитости између јединки у једној популацији. У циљу остваривања исхода повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције, подсетити се појма популација и процеса селекције који су обрађени у претходним разредима. Процес специјације (настанка нових врста) најбоље је објаснити кроз алопатрички модел специјације (ученицима не треба уводити овај термин). Модел: једна велика популација бива подељена на две мање и прекине семогућност	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					укрштања између јединки две популације; свака од популација се прилагођава, деловањем селекције, на услове средина у којима живе; такође, различите мутације се дешавају у свакој популацији (настају неки нови алели); због ових процеса, временом између две популације настају све веће разлике (фенотипске и генетичке); током дужег времена, јединке две популације се толико разликују да више не могу да се међусобно укрштају чак и уколико дођу у физички контакт; тада су то две нове врсте. Ово објашњење еволуције дао је Чарлс Дарвин и данас је потврђено у свим биолошким истраживањима. Ученицима је неопходно дати податке о Дарвиновој теорији еволуције и објашњењима која је он пружио. Објаснити да је он дао концепцију природне селекције и дивергенције популација, што води настанку нових врста. Такође, навести да је Дарвин закључио да је порекло живог	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					света јединствено и да због тога сва жива бића деле заједничке особине – дисање, излучивање, метаболизам итд. Дарвинову концепцију јединства живота повезати са моделом „дрво живота“. Процес еволуције, постанка врста и заједничког претка врста може се објаснити на примеру еволуције човека. Ученици могу на интернету да истражују приказе људских предака, почевши од одвајања наше еволуционе линије од последњег заједничког претка са шимпанзом (пре 7 милиона година). У заједничком раду могу направити еволуционо стабло људских предака. Важно је нагласити даје човек настао на афричком континенту, а да је затим мигрирао на друге континенте. На сваком од континената, људске популације су се прилагођавале другачијим срединским условима и због тога данас имамо различите особине које су карактеристичне за групе људи из различитих региона света (али увек	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					наглашавати да је индивидуална варијабилност унутар људских група огромна). Јако је важно објаснити ученицима да, у биолошком смислу, тј. у контексту генетичких разлика, не постоје расе људи, већ само континуирана варијабилност различитих људских карактеристика	
установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; критички процени последице људских делатности у односу на	БИ.1.4.1; БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4; БИ.1.4.5; БИ.1.4.6; БИ.1.4.7; БИ.1.4.8; БИ.2.4.3; БИ.2.4.4; БИ.2.4.5; БИ.2.5.6; БИ.2.4.8; БИ.2.4.9; БИ.3.4.1; БИ.3.4.2; БИ.3.4.3; БИ.3.4.4; БИ.3.4.5; БИ.3.4.6;	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учење у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H ₂ O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви).	Сукцесија Деградација Пионирске врсте - Прелазни стадијуми – климакс заједница Циклус кружења Азотофиксација Микориза Нитрификационе бактерије Нектон, планктон, бентос Биоиндикатори Биомониторинг Чисте и мешовите шуме Лишћарске и четинарске шуме Покровност	У активностима за достизање исхода повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране акцент је на томе да у екосистемима постоји тежња ка усаглашавању производње и потрошње органске супстанце и ка производњи што веће количине органске супстанце у датим условима (биомаса, разноврсност). Потребно је увести концепт климакса екосистема у смислу да он представља, удатим околностима, равнотежу у преносу и кружењима енергије и супстанце у екосистему. Истовремено, треба увести и појам природне сукцесије.	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак лабораторијске вежбе проблемски задаци Писана провера објективни тестови са

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
расположиве ресурсе на Земљи; повеже утицај еколошких чинилаца на распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.	БИ.3.4.7; БИ.3.4.8	околини Одговоран однос према здрављу	Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.	Шумска стеља, детритус Аспект, степе, планинске рудине ливаде и пашњаци монокултура урбани екосистем црвене кљиге и листе дезертификација ареал - ендем, космополит аутохтона и алохтона врста инвазивне врсте интродукција, реинтродукција биоакумулација природни ресурси еколошко отисак капацитет средине одрживи развој зелена енергија и економија глобално загревање фреони – озонске рупе киселе кише	Уколико се постигнути ступањ равнотеже (климакс екосистема) поремети, покреће се процес природне сукцесије који доводи до поновног успостављања нарушене равнотеже. Процес природне сукцесије може се пратити кроз серију заједница које се успостављају, од пионирске заједнице до климаксне заједнице екосистема. Процеси кружења и преноса супстанци (вода, угљеника и азота) и енергије у природним екосистемима могу се представити мрежама исхране заједница карактеристичних екосистема за које се предлаже да обавезно садрже произвођаче, потрошаче и разлагаче. Циклуси кружења супстанци на исти начин се могу посматрати и у биосфери. Активностима за достизање исхода критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи треба увести концепт одрживог развоја и еколошког отиска. Да би ученици разумели	допуњавањем кратких одговора задаци са означавањем задаци вишеструког избора спаривање појмова задаци есејског типа

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					ове концепте, препоручује се обрада појма капацитет средине (бројност – бројност популација – биомаса – диверзитет) који се у датим околностима може одржати у дужем временском периоду. Указати на чињеницу да се неограничен раст не може одржати у ограниченим условима (повезати са Х.И.П.П.О концептом). Пожељно је омогућити ученицима да израчунају свој еколошки отисак на неком од калкулатора, који се може наћи на интернету и у одељењу продискутовати добијене резултате, нарочито о томе које животне навике би свако могао да промени, а при томе да смањи свој отисак. Ученицима треба скренути пажњу да коришћење обновљивих извора енергије може имати и извесне негативне последице (ветропаркови, деривационе минихидроелектране...). Једна од тема за дебату са ученицима може бити управо ова: добробит и лоше стране употребе	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					обновљивих извора енергије. Пожељно је указати да се непрекидно развијају нови, бољи технолошки процеси који смањују негативне ефекте. Активности за достизање исхода повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије треба фокусирати на ретке врсте, угрожене врсте, ендемичне врсте, космополитске врсте. Кроз пројектне задатке ученици могу да истражују везу наведених врста и еколошких чиниоца који условљавају њихово присуство на задатим подручјима. Истраживање се може спровести на терену, ако постоје могућности, или претраживањем литературе, интернета... Предложене врсте: банатски божур, храст лужњак, буква, рамонда, трска, маслачак, белоглави суп, орао белорепан, сова ушара, вук, шакал, врабац, пастрмка, младица, кечига, моруна... у обзир долазе све врсте за које ученици могу да одреде	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					еколошке факторе због којих је врста ретка, угрожена или космополитска. Исход истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања (начини како је врста пренета) може да се реализује кроз истраживање познатих инвазивних врста, попут амброзије, багремца (Аморpha фрутицоса), киселог дрвета, папирног дуда (Броуссонетиа папурифера), сибирског бреста, свиленице (Асцлепиас суриаца), азијске бубамаре, шимшировог мољца (Цудалима перспецталис) итд. Ученици могу спровести истраживање на терену, у непосредној околини (ако постоје услови) или претраживањем литературе и интернета. Могу се проучити и алохтоне врсте које су у ранијим периодима инвазијом освојиле наше просторе и постале уобичајне као што су гугутка, бизамски пацов, нутрија, бабушка, багрем... Активности	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					за достизање овог исхода треба повезати са активностима за достизање исхода повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране. За достизање исхода Истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју може се искористити Х.И.П.П.О концепт који на једноставан начин дефинише чиниоце нестанка врста. Назив овог концепта је акроним изведен из следећих речи на енглеском језику: Хабитат алтератион – измене или промене станишта, Инвасиве специес – инвазивне, алохтоне врсте, Поллutiон – загађење, Популатион growth – раст људске популације, Оверехплоитатион – претерана експлоатација (ресурса). Пројектни задатак може бити израда „дрвене књиге“ за локалне врсте са ИУЦН листе по Х.И.П.П.О концепту. Наставник предлаже листу	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА						Осми разред
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
					врста, а ученици одабирају једну и одређују факторе угрожавања и приказују резултате.	

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи..
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржај

БИОЛОГИЈА			Седми разред
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
Наставне методе		Наставни облици рада	Наставна средства
Метода усменог излагања Метода разговора Метода илустрације Метода читања и рада на тексту Метода писања Метода практичних и лабораторијских радова Метода демонстрације		Индивидуални рад Рад у пару Рад у групи Фронтални	Уџбеник, рачунар, ТВ, лупа микроскоп, микроскопски препарати, природни материјал, модели, наставни листићи, панои, тестови, слике, интерактивни уџбеник, кратки филмови, презентације.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који:	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту
		Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере Ученици дају самопроцену оцено	Након сваке теме
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

БИОЛОГИЈА			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
	– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Могућност израде паноа или презентације како би ученик поправио оцену Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	Крај школске године
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноа, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА		Осми разред
Р. бр.	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6
2.	САОБРАЋАЈ	6
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	18
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	20
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	18
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; Анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; Образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; Повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;	Одговоран однос према околини. Одговоран однос према здрављу. Компетенција за учење. Комуникација	1. ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталација – опасност и мере заштите Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.	Мехатроника Електрична инсталација Енергија Енергетска ефикасност Штедња енергије	У области Животно и радно окружење обрађују се садржаји првенствено везани за електротехнику, рачунарство и мехатронику. Уз помоћ различитих медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати развој ових грана технике као и њихову међусобну повезаност. Путем примера навести ученике да анализирају утицај развоја наведених области на савремен начин живота. Указати на доприносе српских научника у развоју електротехнике и телекомуникација. Правилну употребу електричних апарата и уређаја у домаћинству треба представити ученицима што јемогуће више на практичним примерима користећи доступна наставна средства и	Формативно, свакодневно оцењивање. Бележење усмених одговора ученика, уредност записаног свесци, уредност радног места, систематичност залагање, самоиницијативност.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				мултимедије, сапосебним акцентом на уштеду енергије. Објаснити разреде енергетске ефикасности електричних уређаја на основу којих ученик може извршити поређење електричних уређаја према ефикасности. Навести значај примене енергетски ефикасних уређаја са аспекта екологије и економије. Посебно анализирати могуће опасности које се могу десити приликом коришћења електричних апарата и уређаја и евентуалне последице у случају непридржавања	
Упореди карактеристике електричних и хибридни саобраћајних средстава са конвенционалним; Разуме значај електричних	Техника и технологија за 7, разред наставна тема: Саобраћај	САОБРАЋАЈ Саобраћајна средства на електропогон – врсте и карактеристике Електрична и . Хибридна возила.	Возила Аудиовизуелна средства	Преглед карактеристика класичних саобраћајних средстава треба заокружити електронским подсистемима, као и конструкцијама и функцијама средстава на електрични погон и хибридни возила.	Формативно, свакодневно оцењивање . Бележење усмених одговора ученика, уредност записаног

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
електронских уређаја у саобраћајним средствима; Користи доступне телекомуникационе уређајеи сервисе;		електронски уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација.		Препоручује се да ученици самостално, путем доступних извора знања, истраже предности и недостатке возила на електрични и хибридни погон и упореде их са конвенционалним возилима. У ову сврху могуће је користити различите наставне методе (методу пројектне наставе, проблемску, истраживачки рад). Путем мултимедија приказати електрични и електронски систем код саобраћајних средстава (путничка возила, мопеди). Елементе система (уређаје за производњу и акумулацију електричне енергије, електропокретач, уређај за паљење радне смеше, уређаје за сигнализацију) повезати са претходним знањем ученика о погонским машинама (моторима).	свесци, уредност радног места, систематичност залагање, самоиницијативност. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				Посебно обратити пажњу на намену електронских уређаја (електронско убризгавање, сензори за кретање..) Осврнути се и на потребу исправности ових уређаја за безбедно учествовање у саобраћају. Преношење података на даљину чини посебан сегмент саобраћаја. Потребно је ученицима приближити	
	Дигитална	3. ТЕХНИЧКА И	Предузимљивост	Упознати ученике са	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; Процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; Црта електричне шеме правилно користећи симболе; Користи софтвере за симулацију рада електричних кола; састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;	писменост Информатика и рачунарство	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ. Основни симболи у електротехници. Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола. Израда и управљање електромеханичким моделом. Израда и	и иницијатива	основним симболима и ознакама које се користе у електричним шемама и оспособити их за њихово цртање. Приликом реализације ове активности користити једноставнеше ме. Демонстрирати рад са софтвером за симулацију рада електричних кола примереним узрасту и прецнањима ученика. Креирати вежбу у оквиру које ученици цртају електричну шему и користе рачунарску симулацију за приказ њеног функционисања. Уколико материјално-техничке могућности дозвољавају, ученици потом састављају електричну шему на радном столу и демонстрирају њен рад. Можете користити аналогне и дигиталне компоненте. Осмислити вежбе у којима ће ученици саставити и управљати	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, уредности тачност скица, техничких цртежа.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				електромеханичким моделима користећи ИКТ и интерфејс. Сложеност модела прилагодити условима и опреми са којом школа располаже. Комбиновати знања и вештине из програмирања која ученици поседују са појашњењем функција и начина рада појединих елемената модела. Уколико ученици раде са различитим моделима предвидети време за представљање појединачних решења у одељењу. У најкраћим цртама упознати ученике са могућностима управљања процесима и стварима на	
		4. РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА Електроенергетски систем. Производња,		На почетку изучавања ове области упознати ученике, на информативном нивоу, са електроенергетским системом наше земље. Шта га чини, које су потребе за	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
		трансформација и пренос електричне енергије. Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола Коришћење фазног испитивача и		електричном енергијом, а који потенцијали за производњу којима располажемо. Производњу, трансформацију и пренос електричне енергије објаснити уз помоћ мултимедије. У најкраћим цртама објаснити хидроелектране, термоелектране и нуклеарне електране, значај трансформисања електричне енергије у трансформаторским станицама, као и пренос електричне енергије далеководима и нисконапонском електричном мрежом, од произвођача до потрошача. Садржаје у овој области, који су директно везани за живот и дело нашег научника Николе Тесле, увек посебно истаћи и нагласити. Када је у питању производња електричне	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				енергије, део садржаја посветити обновљивим изворима електричне енергије. Ту се пре свега мисли на: соларне електране, ветроелектране (аероелектране), геотермалне електране, електране набиомасу, мини хидроелектране и постројења за сагоревање комуналног отпада. Ове садржаје реализовати уз помоћ одговарајуће мултимедије. Са ученицима анализирати значај и предности.	
		5. КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. Израда и коришћење једноставног		Ова област је сложенија јер се у њој по вертикали повезују садржаји како претходних разреда тако и осмог разреда. У овом делу програма ученици кроз практичан рад примењују претходно стечена знања и вештине кроз моделовање електричних машина и уређаја. То је неопходно пошто се та знања и вештине појављују и у реализацији	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
		школског робота управљаним вештачком интелигенцијом Рад на пројекту: – израда производа/модела; Рад на пројекту: – израда производа/модела;		делова пројекта. У овом разреду треба заокружити целину о обновљивим изворима енергије. С обзиром да је у претходним разредима било речи о механичким и топлотним претварачима енергије у осмом разреду тежиште је на електричној енергији. Моделе који користе обновљиве изворе енергије ученицимогу моделовати на различите начине. Један од начина је извођењеогледа са електропанелима. У ту сврху довољно је радити на мањој плочи електропанела и помоћу мултиметара (унимера) мерити промене у зависности од количине светла. У оквиру пројекта могуће је израдити модел ветрогенератора. Са интрефејсом ученици су се упознали на нивоу „црне кутије” (black box). Практично приказати како функционише интерфејс да	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме и садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				би, у каснијој фази, могли применити стечена знања на неком пројекту. Ученике треба упознати са основним деловима интерфејса:	

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи..
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржај

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Усвојеност садржаја програма	Радне навике и вештине	Самосталност и одговорност	Поступак	Време
ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: -означава, преобликује, разликује, расправља, сажима, успоређује, предвиђа, -одлично познаје градиво, -логички излаже, -повезује целине и -одговара без помоћи наставника.	-конкретно логички закључује, -примењује релевантне информације у извршење задатака, -с лакоћом користи методе, инструменте, алате и материјал, -изразито прецизан и уредан, -комуницира, сарађује и радо помаже другима, -у потпуности примењује мере заштите на раду и -уз потребан прибор за рад доноси и додатне прилоге наставне часове везане уз обрађено градиво (штампане прилоге, линкови на интернету, властите РРТ и сл.)	-Активан, потпуно самосталан одговоран, иновативан -увек се придржава општих правила понашања и -стално води рачуна о мерама заштите на раду.	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу усвеску евиденције наставника Прегледање свески	Свакодне бележење током године На крају сваке вежбе и крају наставне године
ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија ученик који: -зна да објасни главну	-Логички размишља и примењује закључке при извршењу конкретних задатака, -самостално користи техничку документацију,	-Одговоран при извршавању задатака, -води рачуна о заштити на раду и -понекад брзо прегледа.	Редовност доношења прибора и материјала	Свакодне током године, праћење/ пресек стања за тромесечј

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Усвојеност садржаја програма	Радне навике и вештине	Самосталност и одговорност	Поступак	Време
идеју, описује, показује, одабира, ређа, разликује, -излаже градиво тачно и разговетно, -врло добро разуме постављено питање -наставник ретко помаже	-лако изводи рутинске покрете, -правилно користи инструменте, алат и материјал, -придржава се општих правила понашања, -тачан, прецизан, -примењује мере заштите на раду и -редовито доноси потребан прибор за рад.		Прегледање практичног рада рађеног самостално или упару	На крају модула
ДОБАР (3) оцену добија ученик -набраја, описује, издваја, -добро разуме постављено питање и -наставник делимично помаже.	-Једноставно логички размишља, -углавном самостално користи техничку документацију, -изводи једноставне рутинске покрете, -комуницира и углавном сарађује, -води рачуна о заштити на раду, -придржава се општих правила понашања, -донекле је прецизан и ретко не доноси потребан прибор за рад.	-Углавном одговоран при извршавању задатака, -самостално ради уз повремену помоћ и надзор, -грешки и понекад незаинтересован.	Групни рад	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Усвојеност садржаја програма	Радне навике и вештине	Самосталност и одговорност	Поступак	Време
ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: -идентификује и препознаје основне појмове и кључне речи, -даје пример, али не зна да објасни главну идеју, -градиво излаже без редауз велику помоћ наставника и -тешко разуме постављена питања.	-Не размишља логички, -има тешкоће у разумевању техничке документације и у примени средстава рада, -минимално је прецизан, -делимично води рачуна о заштити на раду и -често не доноси потребан прибор за рад.	-Потребна стална помоћи надзор, -углавном неодговоран при извршавању задатака -површан, недовољно заинтересован, -реагује на опомене.	Посматрање наставника, представљање пројекта-практичног рада, излагање група, процена по утврђеним критеријумима	По потреби на крају моделовања
НЕДОВОЉАН (1) оцену добија ученик који: -препознаје основне појмове и кључне речи.	-Не завршава ни минимум задатих задатака и на час долази без потребног прибора.	-Омета друге у раду, -не поштује договорена правила, -пасиван и незаинтересиран.		

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд часова: 102

Недељњи фонд часова: 3

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		Осми разред
Р. бр.	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова
1.	ТЕОРИЈСКИ ДЕО	2
2.	ТЕСТИРАЊА	8
3.	АТЛЕТИКА	12
4.	ОДБОЈКА	12
5.	КОШАРКА	12
6.	РУКОМЕТ	12
7.	ФУТСАЛ	12
8.	ГИМНАСТИКА	12
9.	ПЛЕС И РИТМИКА	6
10.	ПОЛИГОНИ	6
11.	АКТИВНОСТИ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА	8
Укупно		102

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Објасни својим речима сврху и значај вежбања Користи основну терминологију вежбања	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	ТЕОРИЈА уознавање са планом и програмом хигијена, правилно држање тела	Здравље. Исхрана. Подела моторичких способности . Функција срчаносудовног система. Чување и одржавање простора, справа и реквизита који се користе у вежбању. Вежбање у функцији сналажења у ванредним околностима .	Уознавање ученика са основним појмовима: здравље, хигијена, исхрана, здрави стилови живота. Упућивање на значајне изворе знања (литература о здрављу, исхрани, уџбеник из биологије, интернет...); израда панона на одређену тему; уознавање са значајним датумима (Светски дан хране, Дан здравља); међупредметна корелација – ученика са базичним моторичким способностима и методама за њихово побољшање. Израда личних картона за евиденцију реализације програма вежбања и праћење напретка.	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова
Упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос	ТЕСТИРАЊА И МЕРЕЊА Висина и тежина Скок у даљ из места Издржај у згибу Претклон Трчање на 30м	Здравље. Исхрана. Вежбање у функцији сналажења у ванредним околностима	Уознавање ученика са тестовима моторичких способности и начином њиховог извођења. Припрема наставника за часове тестирања, припрема и провера мерних	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
моторички напредак	према здрављу	Трчање на 500 – 800м Бацање медицинке Одбијање лопте од зид		инструмената и реквизита. Упознавање ученика са индивидуалним планом вежбања, вођењем личне евиденције о реализацији вежбања у ванчасовним активностима.	евалуација на крају полугодишта и током појединих часова
Примени атлетске дисциплине у складу са правилима. Развија своје физичке способности применом вежбања из атлетике. Комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу. Доводи у везу развој физичких	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	АТЛЕТИКА -Техника спринтерског трчања - Ниски и високи старт - Техника штафетног трчања -Скок у вис леђна техника - Скок у даљ увинуће - Припрема за крос - Увежбавање одређених елемената -Бацање кугле	Истрајно трчање. Спринтерско трчање. Штафетно трчање. Скок у даљ. Бацање кугле. Скок у вис (леђна техника).	Упознавање ученика са основним појмовима – атлетика, атлетске дисциплине, вишебоји. Примена различитих метода и дидактичких средстава у усвајању моторних вештина и умења значајних за учење и побољшање технике трчања, скокова, прескока. Примена помоћних средстава у настави (схеме, тлоцрти, дијаграми, графикони, видео записи). Упућивање на додатне изворе (интернет, литература из атлетике). Међупредметна корелација – Историја – Античка Грчка, Олимпијске игре...), Музичка култура – ритам.	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
способности са атлетским дисциплинама				Одлазак на градски стадион, праћење међушколских и других атлетских такмичења.	
Користи елементе технике спортских игара у игри Познаје и примењује основна правила спортских игара у игри Учествује на унутародељењским такмичењима	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	ОДБОЈКА Одбојкашки ставови; одбијање лопте прстима; одбијање лопте чекићем; школски сервис; тенис сервис; смечирање; блокирање; Правила; игра уз примену правила.	Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.	Упознавање ученика са историјатом одбојке. Примена одговарајућих методских поступака за обучавање ученика ради усвајања основних облика кретања и контроле лопте. Примена фронталног рада, индивидуалног и групног рада у савлађивању технике; упознавање са индивидуалном, групном и тимском тактиком. Примена различитих дидактичких средстава у настави (схеме, видео запис); упућивање на додатне изворе знања (спортска литература, интернет). Учење правила игре и примена знања кроз суђење на одељенским турнирима; упућивање ученика на израду панона са темама из одбојке	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				(историјат, елементи технике, тактике, правила игре...). Одлазак на школска атлетска такмичења и друга атлетска такмичења на нивоу града.	
Користи елементе технике спортских игара у игри Познаје и примењује основна правила спортских игара у игри Учествује на унутародељењским такмичењима	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	КОШАРКА Основни кошаркашк и ставови Хватање и додавање лопте у месту и кретању Вођење лопте Десни двокорак Пивотирање Спјање елемената у целину Провера обрађених елемената Финте шута и додавања Блокаде Укрштено додавање осмице Контра напад Скок шут Игра са применом правила	Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.	Упознавање ученика са историјатом кошарке. Примена одговарајућих методских поступака за обучавање ученика ради усвајања основних облика кретања и контроле лопте. Примена фронталног рада, индивидуалног и групног рада у савлађивању технике; упознавање са индивидуалном, групном и тимском тактиком. Примена различитих дидактичких средстава у настави (схеме, видео запис); упућивање на додатне изворе знања (спортска литература, интернет). Учење правила игре и примена знања кроз суђење на одељенским турнирима; упућивање	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				ученика на израду паноя са темама из рукомета (историјат, елементи технике, тактике, правила игре...). Одлазак на школска кошаркашка такмичења и друга кошаркашка такмичења на нивоу града.	
Користи елементе технике спортских игара у игри Познаје и примењује основна правила спортских игара у игри Учествује на унутародељењским такмичењима	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	ФУТСАЛ Контрола лопте у месту и кретању; ударци по лопти унутрашњом страном стопала, хрптом стопала, спољашњом страном стопала. Ударци по лопти главом; пријем полувисоких и високих лопти; правила: игра уз примену правила.	Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.	Упознавање ученика са историјатом фудбала. Примена одговарајућих методских поступака за обучавање ученика ради усвајања основних облика кретања и контроле лопте. Примена фронталног рада, индивидуалног и групног рада у савлађивању технике; упознавање са индивидуалном, групном и тимском тактиком. Примена различитих дидактичких средстава у настави (схеме, видео запис); упућивање на додатне изворе знања (спортска литература, интернет). Учење правила игре и примена знања кроз	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				суђење на одељенским турнирима; упућивање ученика на израду паноа са темама из фудбала (историјат, елементи технике, тактике, правила игре...). Одлазак на школска фудбалска такмичења и друга фудбалска такмичења на нивоу града.	
Одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, Изводи ротације тела Користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри Процени сопствене могућности за вежбање у	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	ГИМНАСТИКА Колут напред до става раскорачног Летећи колут Премет странце у обе стране Став на шакама Колут напред мост Ниска греда статав Прескоци Партер Мост вага свећа Прекопит преко козлића	Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе. Прескок. Греда. Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.	Упознавање ученика са појмом гимнастике, вежби на справама и тлу, историјатом гимнастике, мушким и женским гимнастичким дисциплинама. Указати на значај гимнастике за правилан психофизички развој. Упознавање са појмовима чување, асистирање и помагање као и њиховим значајем за безбедност ученика и вежбача. Припрема наставника за часове, припрема и провера справа и реквизита, обезбеђивање услова за безбедан рад и вежбање.	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
гимнастици				Примена одговарајућих методких поступака у обуци и вежбању, који су пре свега, у складу са моторичким умењима и моторичким способностима ученика, као и расположивим материјално-техничким условима у школи. Примена различитих дидактичких средстава у настави (схеме, дијаграми, видео запис); упућивање на додатне изворе знања (спортска литература, интернет). Посета и праћење школских гимнастичких такмичења, као и других гимнастичких такмичења на нивоу локалне заједнице. Омогућавање међупредметне корелације (Историја - античка Грчка, Олимпијске игре; Музичка култура- ритам, музика за саставе на тлу).	
Одржава	Компетенција за	СТОНИ ТЕНИС	Елементи технике и	Припрема наставника за	Формативно,

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела	учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	Форхенд ударац; бекхенд ударац; сервис; игра у дублу; правила.	тактике. Игра уз примену правила.	часове, примена одговарајућих методских поступака у обуци елемената технике у складу са моторичким умењима и интересовањима ученика. Примена различитих дидактичких средстава у настави(схеме, дијаграми, видео запис); посета школским такмичењима у стоном тенису.	свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова
Изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу Игра народно коло Изведе кретања у различитом ритму Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу	РИТМИКА И ПЛЕС Народно коло Валцер	Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Народно коло из краја у којем се школа налази (Ужичко). Енглески валцер.	Упознавање ученика са значајем ритмике и ритмичких вежби за развој моторичких способности; историјатом плеса, као и основним појмовима – балет, народни плесови, латино- амерички плесови, спортски плесови, стандардни плесови. Припрема наставника за часове, примена одговарајућих методских поступака у обуци елемената технике у складу са моторичким умењима и интересовањима ученика.	Формативно, свакодневно оцењивање ученика кроз практичан рад на часу или усмено одговарање. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					Осми разред
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
				Примена различитих дидактичких средстава у настави (схеме, дијаграми, видео запис); упућивање на додатне изворе знања (литература, интернет). Упућивање ученика на израду панора на задату тему (врсте плесова, историјат плесова, одећа за плесаче, народна фолклорна традиција...). Упућивање ученика на рад у паровима, формирање група са посебним задацима (извођење заједничке кореографије, одељенско такмичење у народним и стандардним плесовима). Посета наступима и концертима плесних група и фолклорних удружења на нивоу локалне заједнице. Омогућавање међупредметне корелације – Музичка култура- музика за балет, валцер, народне плесове.	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи..
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржај

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;	Постигнућа моторичких знања, умећа и навика (напредак у усаврђавању технике), активност и склоност према физичком и здравственом васпитању; индивидуални	Оцену одличан (5) добија ученик који: остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања,	Формативно оцењивање: јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма, садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника	Свакодневно бележење током године
			Усмено одговарање	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
	напредак моторичких способности	Оцену врло добар (4) добија ученик који: који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања	ученика који су ослобођени дела наставе или целог практичног дела наставе	
			Редовност доношења опреме	Свакодневно током године, праћење/ пресек на крају године
		Оцену добар (3) добија ученик који: остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања	Прегледање свлачионица	У току школске године
			Правилно извођење уз бројање	Свакодневно

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
		захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученика	ритма вежби загревања и вежби снаге	током године, праћење/ пресек на крају године
		Оцену довољан (2) добија ученик који: остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и ангажовање ученика,	Одговоран однос према раду	Свакодневно бележење током године
			Исказано интересовање за спортове	Свакодневно бележење током године
		Недовољан (1) добија ученик који: не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа, добија оцену недовољан	Вођење личне хигијене у току вежбања и након завршеног вежбања	По потреби
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и		– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.(5)	
		– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.(4)		

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ			Осми разред		
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ					
Шта пратимо		Критеријуми оцењивања		Поступак	Време
	мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	– показује делимични степен активности и ангажовања (3)		Учешћу на такмичењима Несебичном пружању помоћи другим ученицима	
		– показује мањи степен активности и ангажовања. (2)			
		– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање (1)			

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија.

Годишњи фонд часова: 34

Недељњи фонд часова: 1

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО		Седми разред
Р. бр.	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова
1.	ИКТ	14
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	3
3.	РАЧУНАРСТВО	11
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	6
Укупно		34

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО				Осми разред	
Р.бр.	Област/тема/ модул	Међупредметне компетенције	Садржај	Исходи	Начин провере остварености исхода
1.	ИКТ	- Дигитална компетенција - Рад са подацима и информацијама	Податак и информација Радно окружење програма за табеларна израчунавања Креирање радне табеле и унос података: — креирање новог документа, — снимање новог документа, — затварање прозора, — документа и прозора програма, — унос података у радни лист Креирање радне табеле и унос података: — типови података, — означавање у табели, — измене података у табели, — аутоматско попуњавање података Подешавање изгледа табеле: — подешавање оквира ћелије, — промена ширине колоне и висине реда, — додавање редова и колона у табелу, — брисање редова, колона и ћелије у табели Подешавање изгледа табеле:	- По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: - унесе и мења податке у табели; - разликује типове података у ћелијама табеле; - сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; - користи формуле за израчунавање статистика; - представи визуелно податке на одговарајући начин; - примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа;	Формативно, сваког часа оцењивање усмених и практичних одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Практична провера - вежба

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО				Осми разред	
Р.бр.	Област/тема/ модул	Међупредметне компетенције	Садржај	Исходи	Начин провере остварености исхода
			– стилови за подешавање изгледа ћелије, – индекс и експонент, – фиксирање заглавља и окна у табели Формуле и функције Примена формула за израчунавање статистике Сортирање и филтрирање података Груписање података и израчунавање статистика по групама Визуелизација података – израда графика Припрема документа за штампу Рад са дељеним табелама Питања и задаци за вежбање		
2.	Дигитална писменост	- Дигитална компетенција - Рад са подацима и информацијама	Заштита личних података Начини прикупљања и обраде података Питања и задаци за вежбу	- приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; - разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета; - разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце;	Формативно, сваког часа оцењивање усмених и практичних одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Практична провера - вежба

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО				Осми разред	
Р.бр.	Област/тема/ модул	Међупредметне компетенције	Садржај	Исходи	Начин провере остварености исхода
				- разуме везу између ризика на интернету и кршења права; - објасни појам „отворени подаци”; - успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци;	
3.	Рачунарство	- Дигитална компетенција - Рад са подацима и информацијама - Вештина сарадње	Увод у Цупитер Интерактивне радне свеске Коришћење радне свеске за покретање Пајтон програма Унос података у једнодимензионе низове Једноставне анализе низова података у библиотечким функцијама Сортирање и филтрирање података у једнодимензионом низу Графичко представљање података Унос и представљање табеларно записаних података Анализа табеларно записаних података Индексирање и транспоновање табеле	- унесе серију (низ) података; - изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...); - графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); - унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; - изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...);	Формативно, сваког часа оцењивање усмених и практичних одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Практична провера - вежба

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО				Осми разред	
Р.бр.	Област/тема/ модул	Међупредметне компетенције	Садржај	Исходи	Начин провере остварености исхода
			Обрада табеларно записаних података Учитавање података у табелу Питања и задаци за вежбу	- изврши анализе које укључују статистике по групама;	
4.	Пројектни задатак из области ИКТ и Дигитална писменост и Рачунарство	- Дигитална компетенција - Рад са подацима и информацијама - Вештина сарадње	Први пројектни задатак Пројектне активности: представљање тема, избор тема, избор група, израда плана пројектних активности Пројектне активности: прикупљање материјала и рад на задацима Пројектне активности: представљање резултата и вредновање Други пројектни задатак Пројектне активности: представљање тема, избор тема, избор група, израда плана пројектних активности Пројектне активности: прикупљање материјала и рад на задацима Пројектне активности: представљање резултата и вредновање	- сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; - сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; - самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; - креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; - поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	Формативно, сваког часа оцењивање усмених и практичних одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Практична провера по фазама израде пројекта

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

КОРЕЛАЦИЈА

Битно је напоменути да постоји корелација са свим наставним предметима коју је најлакше остварити при изradi пројеката. Са којим предметимаће бити остварена корелација превасходно зависи од теме и свеобухватности пројекта.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима јепотребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја -
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

Вредновање ученика са тешкоћама у развоју

Елементи вредновања:

- ❖ Однос према раду
- ❖ Праћење постављених задатака
- ❖ Уважавање других ученика и наставника, праћење правила понашања на часу, доношење прибора за рад.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак оцењивања	Време
Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених исхода	Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; Оцену врло добар (4) добија ученик који:	Свакодневно бележење активности ученика на часу (практичан рад као и усмено одговарање) у евиденције наставника: Водити рачуна о: -свеобухватности одговора	континуирано

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак оцењивања	Време
постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим задацима; вештине, руковање алатима и технологијама и извођење радних задатака.	– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	-сналажењу у одговарајућим и наменским програмима и апликацијама -хоризонталном и вертикалном повезивању градива	
		Писане онлајн провере, квизови:	након завршетка теме
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група), степен знања свих чланова групе, квалитативно и квантитативно оцењивање резултата рада група (апликација, табела...).	по потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова)	по потреби
Ангажовање и активности ученика у настави	Оцену одличан (5) добија ученик који: – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.		

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак оцењивања	Време
	Оцену добар (3) добија ученик који: – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.		

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ**ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК**

Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК		Осми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	TEMPO: Che tempo fa_?	17
2.	SPORT: La settimana bianca	16
3.	TEMPO LIBERO: Ma che bella musica!	18
4.	FESTE: Carnevale!	17
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Ученик ће моћи да: Разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; Тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; Пита и одговори какво је време Изрази неко предвиђање, претпоставку, хипотезу, план за будућност Пита и каже адресу Пита и даје информације о саобраћају Да се јави на	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетска компетенција Дигитална компетенција Комуникација	ТЕМПО: Che tempo fa_? Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу / оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору	Град и окружење Оријентација у простору	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима: српски језик, ликовна култура, биологија Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноя, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера вежба 10. мин

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
телефон Да пита и каже да ли уме да уради нешто	општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на		(соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Садржаји Scusa, sai dov'è la libreria? Devi andare dritto e girare a destra dopo il semaforo./ È a destra, dietro l'angolo/accanto alla posta. Attraversa la piazza e vedrai la libreria. / Gira a destra e va' sempre dritto. Scusi, sa dov'è la stazione ferroviaria? È di fronte al cinema. Dove sono i miei quaderni? Sono sul banco./Sotto la sedia c'è un gatto. Fra il tavolo e la sedia c'è lo zaino. Vado in biblioteca./ Sono			

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	блиске теме		da Paolo./ La borsa è sul tavolo.			
Пита и каже којим спортом се бави Пита и каже који спорт прати и за који тим навија Тражи и изражава своје мишљење Пита и каже за себе да ли је икада негде био, колико дуго нешто ради и да ли је већ нешто урадио Употребљава изразе који се тичу делова опреме и одеће везано за зимске спортове	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12.	Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција	SPORT: La settimana bianca Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање и једноставнијих описа бића, предмета, појава и места: усмени и писано описивање бића, предмета, појава и места Andrea ha i capelli/ gli occhi/neri. E alto/a, magro/a... ha gli occhi azzurri. Fabio e piu alto di Luigi./ Lei e la mia migliore amica. E simpatica. Questa e la mia camera. E piccola, ma mi piace molto. E molto	Школски предмети, дани у недељи, изражавање свиђања/несвиђања, хоби, бројеви	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима: српски језик, физичко васпитање, верска настава и грађанско васпитање. Осмишљавање додатног материјала Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, шеме-мапе ума из уџбеника, табеле, ППТ, видео записи и др.	Формати вно, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера-вежба контролн и задатак у децембру

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења		ordinata/disordinata. .C'e un tavolo./Ci sono due sedie. Lui/lei porta i pantaloni neri/la gonna rossa.. Nicola e' mio fratello maggiore/minore. Lui suona il violin molto bene. A che ora ti sei alzata stamattina? Mi sono alzata presto. / Ci siamo vestite in fretta. Prima siamo andate da Lusia e poi siamo andate insieme in piscina./Cosa hai fatto ieri pomeriggio? Ho letto un libro interessante. Da piccola andavo spesso dai nonni in campagna. Di solito andavamo con i nostri cugini al mare./ Ogni inverno andavano		Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија... Коришћење е-уџбеника Израђује помоћна наставна средства: паное, карте, шеме, лозе...	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
			in montagna./ Quando era giovane mia nonna aveva i capelli lunghi e biondi. Era			
Разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадање; Формулише једноставне изразе који се односе на поседовање и припадање; Опише своја и туђа интересовања и изрази своје и туђе допадање и недопадање. Да пита и пружи информације о филму. Да изрази жаљење, задовољство, олакшање и неподношење. Да преприча догађај из прошлости.	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција	TEMPO LIBERO: Ma che bella musica! Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких текстова који се у којима се саопштава чије је што, тражење и давање информација у вези са поседовањем и припадањем. Садржаји A che ora ti sei alzata stamattina? Mi sono alzata presto. / Ci siamo vestite in fretta. Prima siamo	Просторије у кући Временске прилике Сензације	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима: српски језик, верска настава, музичка култура. Коришћење разноврсних техника сумирања градива: ленте времена, мапе ума, табеле Проверавање знања граматичких појмова, кроз испитивање писмено и усмено	Формати вно, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања крајем децембра Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера писмености у марту

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентираније кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме		andate da Lusia e poi siamo andate insieme in piscina./Cosa hai fatto ieri pomeriggio? Ho letto un libro interessante. Da piccola andavo spesso dai nonni in campagna. Di solito andavamo con i nostri cugini al mare./ Ogni inverno andavano in montagna./ Quando era giovane mia nonna aveva i capelli lunghi e biondi. Era alta e molto bella./ La camera era piccola, ma con tanta luce. Cosa avete fatto il sabato scorso? Siamo andati in campagna, e voi? Abbiamo fatto un giro in centro./		Коришћење е уџбеника, квиза, игре викторине	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
			L'anno scorso non siamo andati in vacanza. Siamo rimasti a Belgrado. Galileo Galilei ha scoperto il cannocchiale. Antonio			
Пита за мишљење Пита и изражава жеље Изражава слагање и неслагање Размени честитке	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација	FESTE: Carnevale! Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких	Празници и прославе Месеци и годишња доба	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима: српск и језик, верска настава, историја, географија. Коришћење разноврсних техника сумирања градива: ленте	Формати вно, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера-писмени задатак почетком маја

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце		пригодних честитки у усменом и писаном облику Слушање и читање краћих једноставних текстова у вези са плановима и намерама Усмено и писано договарање о планираним активностима Садржаји Buon compleanno!Tanti auguri! Bravo/a/i/e! Bravissimo/a/i/e! In bocca al lupo! Crepi! Buon Anno!Felice Anno Nuovo!/Buon Natale!/Forza!/Sono felice per te!/Mi dispiace.Che peccato! Secondo me/Per me/ è importante		времена, мапе ума, табеле Проверавање знања граматичких појмова, кроз испитивање писмено и усмено Коришћење е уџбеника, квиза, игре викторине .	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Наставна тема и садржај	Кључни појмови	Начин и поступак остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	значења у кратким саопштењима на блиске теме		avere un animale a casa. Secondo me/Per me/dobbiamo aiutare Marco. È vero. / È sbagliato. Hai ragione./ Non è vero. Sbagli. (Non) sono d'accordo con te. Non ci credo.			

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК		Осми разред
НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА		
МЕТОДЕ	вербално-текстуалне (усмено излагање, разговор, рад на тексту; илустративно-демонстративне: илустрација уметничким предметима фотографијом; демонстрација	
ОБЛИЦИ РАДА	фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	

Начини прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка;

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих задатака...)
- већа индивидуализација наставе;
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи;
- Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним ситуацијама.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	ОДЛИЧАН (5) оцену добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; ВРЛО ДОБАР (4) оцену добија – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; ДОБАР (3) оцену добија – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; ДОВОЉАН (2) оцену добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције,	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност доношења домаћег	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту
		Ученици воде евиденцију	
		Прегледање свески	На крају наставне године
		Писане провере	Након сваке теме
		Ученици дају самопроцену оцено	
		Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК			Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Време
	уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; НЕДОВОЉАН (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	Могућност израде паноя или презентације како би ученик поправио оцену Тачност, прецизност и свеобухватност одговора	Крај школске године
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	(5) - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања; (4) - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања; (3) - показује делимични степен активности и ангажовања; (2) - показује мањи степен активности и ангажовања; (1) - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда паноя, различитих врста излагања	Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљ наставе немачког језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању како страног тако и матерњег језика. Током основног образовања ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
НЕМАЧКИ ЈЕЗИК		Седми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	СЛОБОДНО ВРЕМЕ – ЗАБАВА, РАЗОНОДА, ХОБИЈИ	10
2.	ИСХРАНА И ГАСТРОНОМСКЕ НАВИКЕ	10
3.	ПУТОВАЊА	12
4.	МОДА И ОБЛАЧЕЊЕ	12
5.	СПОРТ	12
6.	ВЕРБАЛНА И НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЈА, КОНВЕНЦИЈЕ ПОНАШАЊА И ОПХОЋЕЊА	12
Укупно		68

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Област/тема	Стандарди	Садржај и начин остваривања програма	Исходи	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин провере остварености исхода
1. Слободно време – забава, разонода, хобији 2. Исхрана и гастрономске навике 3. Путовања 4. Мода и облачење 5. Спорт 6. Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења	ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања,	Сви садржаји у оквиру наставе усмерени су ка оспособљавању ученика да комуницирају и користе циљни језик у свакодневном животу. При томе се води рачуна о томе да се настава одвија у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери, а наставник прилагођава свој говор узрасту и знањима ученика.	Ученик: Уме да опише једноставне ситуације Разуме кратка и једноставна упутства Даје кратка и једноставна упутства и молбе Користи једноставне фразе Усваја правопис и нове речи Може да води једноставан дијалог	Компетенција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног Вештина комуникације Усмене и писане комуникације Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин. Негује културу дијалога Дигитална компетенција Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у учењу, у слободном времену и комуницирању. Вештина сарадње	Енглески језик Српски језик и књижевност Музичка култура Ликовна култура Географија Информатика	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК					Осми разред	
Област/тема	Стандарди	Садржај и начин остваривања програма	Исходи	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин провере остварености исхода
	породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.			Активно слуша и поставља релевантна питања		

Начини прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка;

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих задатака...)
- већа индивидуализација наставе;
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи;
- Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним ситуацијама.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК					Осми разред
Наставне теме	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	МЕТОДИЧКО-ДИДАКТИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА			
		Облици рада	Методе и технике	Средства	Активности ученика
1. Слободно време – забава, разонода, хобији	-слушање текста где је описан начин на који ученици проводе слободно време -појам Freizeit -усвајање нових речи -једноставно описивање вербално и писмено	индивидуални и групни	фронтална, дијалог	учбеник, свеска, ЦД	рад по групама, рад по паровима, индивидуални рад
2. Исхрана и гастрономске навике	-слушање кратких и једноставних текстова у којима су описане навике и обичаји кухиње немачког говорног подручја -упоређивање: Was ist gesund/ungesund? -усвајање нових фразе: Guten Appetit! Mahlzeit!	индивидуални и групни	фронтална, дијалог	учбеник, свеска, ЦД	рад по паровима, индивидуални рад
3. Путовања	-слушање текста о дестинацијама немачког говорног подручја -усвајање географских појмова: das Gebirge, der Fluss, der See, der Gletcher...	индивидуални и групни	фронтална, дијалог	учбеник, свеска, ЦД	рад по паровима и групама, индивидуални рад
4. Мода и облачење	-описивање и изражавање властитих модних афинитета и стилова -усвајање нових речи	индивидуални и групни	фронтална, дијалог	учбеник, свеска, ЦД	рад по паровима, индивидуални рад
5. Спорт	-слушање текста у којем су описани спортови -изражавање мишљења о екстремним	индивидуални и групни	фронтална, дијалог	учбеник, свеска, ЦД	рад по паровима, индивидуални рад
6. Вербална и невербална комуникација,	спортовима -описивање властитих спортских активности	индивидуални и групни	фронтална, дијалог	учбеник, свеска, ЦД	рад по паровима, индивидуални рад

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК					Осми разред
Наставне теме	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	МЕТОДИЧКО-ДИДАКТИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА			
		Облици рада	Методе и технике	Средства	Активности ученика
конвенције понашања и опхођења	-усвајање појмова којима изражавамо поштовање -персирање -писање формалних и неформалних порука и мејлова				

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ предмета је да ученици стекну сазнања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за компетентан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву.

Задаци предмета:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе грађанског васпитања сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе грађанског васпитања буду у пуној мери реализовани;
- разумевање концепта универзалности права детета;
- стицање знања о узроцима различитог степена остварености права детета у савременом свету;
- подстицање развоја критичког односа према појавама злоупотребе права детета;
- упознавање са неопходним условима за остваривање најбољег интереса детета;
- упознавање са местом, улогом и значајем међународних организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце;
- упознавање са местом, улогом и значајем институција и организација које се у свом раду баве унапређивањем положаја деце у Србији;
- упознавање са националним законодавним оквиром чији је циљ заштита интереса деце;
- разумевање места, улоге и одговорности државе, друштва, породице и детета у унапређивању положаја деце у једном друштву;
- идентификовање особина, знања и вештина код деце које су значајне за њихову активну улогу у унапређивању положаја деце у друштву;
- разумевање улоге и значаја медија у савременом друштву;
- унапређивање вештина критичког разматрања информација добијених преко различитих медија;
- упознавање са улогом медија у креирању слике детета у друштву.

Годишњи фонд часова: 34

Недељни фонд часова: 1

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		Осми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	ЉУДСКА ПРАВА	10
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	12
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	8
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	4
Укупно		34

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Иисходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Ученик ће моћи да: Изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава; образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Одговорано учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Дигитална Комуникација и сарадња Естетичка	ЉУДСКА ПРАВА Припадност држави и нацији Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима. Начини изражавања патриотизма. Обесправљивање и угрожавање лободе људи. Ксенофобија, расизам,	Слобода, изражавања право на живот	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, презентације, кратки филм, видео записи, квиз.. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду, групни,	Формативно недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном раду Самоевалуација и евалуација на

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
дискриминације и кршења људских права Наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице; Покаже интересовање за упознавање различитих култура; наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају; Разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци;		антисемитизам, антициганизам. Заједница различитих културних група Културна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота. Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина.		радионичарски облик рада, вршњачка предавања.. Обезбеђивање корелације са другим предметиматематски дани, недеље, обележавање значајних датума.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Оцена продуката рада и презентације урађеног Вршњашко предавање Квиз

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота; Дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; Наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; Препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; Наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;					
Наведе основне функције медија и	Компетенција за учење;	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Родна	Користити методе/технике и облике	Формативно, недељно

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији; Образложи значај слободе медија за развој демократије у медијима Проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; Препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; Проналази и користи информације из различитих извора, критички их Разматра	Рад са подацима и информацијама Комуникација и сарадња Дигитална компетенција Одговорано учешће у демократском друштву	Пол и род Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), насупрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). Преношење родних образаца. Стереотипи и предрасуде о роду. Родна перспектива Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица, запошљавање, спорт...). Родна равноправност Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца у	равноправност	рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: презентације, видео материјали, пројектна настава, симулација, играње улога, дебата.. Обезбеђивање корелације са другим предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала Постављање ученика у различите ситуације и самоевалуације	оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Оцена продуката рада

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
и вреднује; Препозна пример злоупотребе деце у медијима;		постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...). Родно засновано насиље Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.			
У дискусији показује вештину активног слушања, Износи свој став заснован на аргументима, Комуницира на конструктиван начин;	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Комуникација и сарадња,	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Медији Врсте и функције медија. Слобода медија и њихов допринос развоју демократије. Медији као	Толеранција идентитет, медији	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима.	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма, Учествује у избору садржаја и начина рада	Дигитална Одговорано учешће у демократском друштву	извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...). Медијска писменост Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја. Кодекс у медијима Кодекс деца и медији. Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: радионице, презентације, видео-записа, кратки филм.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Вршњачко предавање Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Оцена продуката рада и презентације урађеног Вршњачко предавање
У дискусији показује вештину активног слушања, Износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин;	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама а Дигитална компетенција Комуникација и сарадња	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Вредности грађанског друштва	Партиципација, група и тим	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада : играње улога, симулације.. Комбиновање	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, и рада у групи, сумирање

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред	
Исходи	Међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
Учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма, Учествује у избору садржаја и начина рада.	Одговорано учешће у демократском друштву Решавање проблема			различитих врста дидактичког материјала: презентације, видеозаписа... Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета ради припреме симулације и годишњег школског Квиза Организовати посету Градској општини Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	постигнућа ангажовања крајем маја Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Квиз

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор материјала за рад, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи.
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак		Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних	ИСТИЧЕ СЕ оцену добија ученик који: -лако логички повезује чињенице и појмове; -самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; -решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; -показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен и ангажовања; -показује одговоран однос према раду/припремљен је за час. ДОБАР оцену добија ученик који: -у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; -самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; -решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; -показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.	Непосредно опшисно оцењивање ученика може се вршити кроз: - Усмено испитивање; - Писмено испитивање; - Посматрање понашања ученика; - Редовно доношење домаћег задатка; - Прегледање свеске; Вођење евиденције од стране наставника о јављању на часовима	Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника. Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика.	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
			Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
			Редовност доношења домаћег Ученици воде евиденцију	Свакодневно током године праћење/ пресек стања на полугодишту
			Прегледање свески	Три пута у једном полугођу
			Писане провере	Једном у полугодишту
			Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
			Рад у пару (посматрање наставника,	По потреби

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ				Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак		Време
задатака.	ЗАДОВОЉАВА оцену добија ученик који: -у довољној мери покаује способност употребе информација; -у знатној мери логички повезује чињенице и		излагање парова, процена осталих ученика) Описно оцењивање.	Крај полугодишта и школске године
Ангажовање ученика у настави. Процењује се: Одговоран однос према раду и постављеним задацима	ИСТИЧЕ СЕ оцену добија ученик који: – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања ДОБАР оцену добија ученик који: – показује делимични степен активности и ангажовања ЗАДОВОЉАВА оцену добија ученик који: – показује мањи степен активности и ангажовања		Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда панорама, различитих врста излагања	На сваком часу током школске године. Пресек стања по тромесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА

Православни катихизис

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА		
ВЕРСКА НАСТАВА		Осми разред
ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова
1.	УВОД	1
2.	ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА	6
3.	ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС	7
4.	ЛИТУРГИЈА	10
5.	ЦАРСТВО БОЖИЈЕ	10
Укупно		34

Кључни појмови: Царство Божије, други Христов долазак, живот будућег века, Преображење Господње, Свето Причешће, евхаристија, пост, хришћанске врлине, подвиг, Света литургија...

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
I	Ученик ће: Моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; Моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања	УВОД	Циљ наставе у 8. разреду јесте рекапитулација целокупног градива из претходних разреда с посебним истицањем следећих елемената: Да је метафизичко начело постојања Бог, односно да истинско биће треба тражити у Богу који је Св.Тројица; Да је онтолошко начело на основу православног учења о Богу као Св.Тројици личност, а не природа; Да је личност заједница слободе са другом личношћу; Да је човек створен као личност и да је позван да постоји на начин на који постоји Св.Тројица ако жели да превазиђе ограничења своје природе, што се остварује у Христу, односно у Литургији. Схватање човека као личности, односно као апсолутног и	Компетенција за учење Има позитиван и одговоран однос према учењу. Комуникација Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Сарадња Доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе.	По садржајима верске наставе, међупредметно повезивање се може остварити са садржајима наставних предмета: Српски језик, Историја, Географија, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Музичка култура.	Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметн е компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
			непоновљивог бића, извире из хришћанске триадологије. До појаве хришћанства, свету није био познат појам човека као личности. Старојелинска философија			Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: -теоријска настава (32 часа) - практична настава (2 часа) Место реализације наставе
II	Моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. Моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим Бити подстакнут да · учествује у литургијској заједници. Моћи да сагледа грех · као	ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА	Теме Учење о личности... и Разлика природе и личности треба реализовати у контексту триадологије како је изложена код православних отаца: Василија Великог, Григорија Богослова и других. Као помоћну литературу за разумевање овог учења, треба узети чланке Ј.Зизијуласа, Допринос Кападокије хришћанској мисли у Православна Теологија, Београд, 1995; и Од маске до личности, Београд, 1989.	Компетенција за учење Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Естетичка компетенција Препознаје и развија		Током реализације програма наставе и учења примењиваће се следећи поступци, начини и облици рада: -Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
	промашај људског назначења; Моћи да разликује слободу од самовоље; Моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; бити подстакнут Моћи да увиди вредност ближњега у сопственом животу; Моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт;		и сл. У контексту излагања Божијег постојања, а касније и постојања људи, треба посебну пажњу обратити на разлику између природе и личности у Богу, односно у човеку. Природа је нешто опште, заједничко свим личностима. Личност је начин постојања природе. Природа указује на то да нешто јесте, да нешто постоји, док личност указује на то како нешто јесте, односно на који начин то нешто постоји.	сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Комуникација Изражава своје ставове, мишљења.		катихизиса, група располаже. -Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. -Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода,
III	Моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика;	ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСК И ЕТОС	Теме: Сједињење тварне и нетварне природе у Христу... и Обожење створене природе... треба	Компетенција за учење Способан је да самостално и у		-Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
	Бити подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу; Моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; Моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.		реализовати у контексту дефиниције ове проблематике на 4. Васељенском сабору уз следеће објашњење: личност може бити носилац постојања више природе. На пример, човек као личност има у себи многе природе, воду, ваздух, минерале, материјалну природу, духовну, али све те природе постоје у свакој од конкретних личности на посебан начин, не престајући да буду то што јесу по природи. Такође, после оваплоћења, Син Божији има поред Божанске и људску природу. Међутим, људска природа у Христу постоји сада на божански начин, не престајући да буде људска природа, односно људска природа у Христу је превазишла своје ограничености, тј.	сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања. Одговорно учешће у демократском друштву Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. Одговоран однос према околини		наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. - У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. -Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
			обожила се захваљујући личности Сина Божијег.			личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
IV	· Указати ученицима на значај личне и саборне молитве; · Објаснити ученицима важност Литургије тумачењем значења речи Евхаристија и Литургија (захвалност и заједничко дело); · Указати ученицима да је литургијско сабрање израз Цркве као Тела Христовог; · Указати ученицима на целину литургијског догађаја као	ЛИТУРГИЈА	Тему Црква као Тело Христово треба реализовати на основу објашњења које о томе даје ап.Павле у 1.Кор.12. После оваплоћења створена природа је уипостазирана у Христову личност, односно постала је тело Христово, Христова природа. Будући да створена људска природа не постоји мимо конкретних личности, процес њеног узимања од стране Сина Божијег - Христа претпоставља заједницу људских личности са Сином Божијим- Христом. Овај процес почиње Христовим оваплоћењем и наставља се Духом	Одговорно учешће у демократском друштву •Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. Естетичка компетенција Комуникација •Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Одговоран однос према околини		-Вредновање самосталног рада ученика; -Праћење рада на часу; -Комбиновање више врста дидактичког материјала; -Илустрација, шеме, мапа ума; -ППТ презентације; -Коришћење веб алата;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
	узајамног даривања Бога и његовог народа Упознати ученике са · смислом и основним елементима Литургије; Подстаћи ученике на · заједничко учешће у богослужењима; Објаснити ученицима · динамику богослужбеног времена.		Светим кроз крштење у Литургији. Зато је Црква Тело Христово, јер је Христова личност носилац постојања створене природе која постоји као заједница многих у Христу, тј. као литургијска заједница која је преко њеног начелника Христа у заједници с Богом Оцем.	•Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу,		
V	· моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; · моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; моћи да	ЦАРСТВО БОЖЈЕ	Тему Будуће Царство као узрок постојања Цркве треба обрадити на основу објашњења које о овоме даје Св.Максим Исповедник (РГ 4, 157). Бог је створио свет и људе са жељом да се сједине са Њим преко једног човека, што указује на Тајну Христову, односно на Литургију, како би	Одговорно учешће у демократском друштву · Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима. Одговоран однос према здрављу		У раду са ученицима користиће се разноврсни облици рада прилагођени садржајима који се обрађују: -Фронтални; -Индивидуални; -Дијалошки; -Тимски; Групни; Илустративни; Практични. Евалуација наставе

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВЕРСКА НАСТАВА – Православни катихизис						Осми разред
Р. бр	Исходи	Теме/ области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Корелација	Начин и поступци остваривања програма
	објасни да је · Бог створио човека као сарадника на делу спасења; моћи да препозна да је · Литургија икона Царства Божијег; бити подстакнут да · активније учествује у Светој Литургији. моћи да преприча · догађај Преображења Господњег; моћи да повеже појмове · светости и обожења са дејством Светога Духа моћи да препозна да је · предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама		постојали вечно. Дакле, будуће Царство је узрок стварања и постојања света и људи. На тај начин Св.Максим указује да узрок постојања света није у прошлости, као што су о томе говорили грчки философи, већ у будућности, у будућем догађају који се још увек није збио, али који се остварује кроз историју. Тиме се мења поглед на историју у односу на јелинистичко схватање историје, која за Јелине значи вечно кружење, вечно понављање истог. Хришћанска историја има почетак и крај, циљ. Крај, односно циљ историје, јесте узрок њеног почетка. Тачније речено, литургијско постојање	Рад с подацима и информацијама		Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: -процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Пројектна настава

У плану је реализација часа у коме би ученици направили макету једног правосавног храма. У оквиру тог пројекта они би испоштовали сва правила која одређују изглед једне цркве у којој се одвија богослужбени живот. То подразумева да макета храма, веродостојно, приказује спољашње и унутрашње уређење. Том приликом би искористили најразличитије материјале: дрво, картон, метал, папир, боје, и неке већ готове елементе које би дочарали ентеријер црквеног објекта. Током реализације овог пројекта биће обрађена наставна јединица: Литургијски простор (делови храма) али и остварена корелација са предметима: Техника и технологија, Ликовна култура, Историја...

Начини прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих задатака...)
- већа индивидуализација наставе;
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи;
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;
- све друго што ће се применити у складу са конкретним ситуацијама.

ВЕРСКА НАСТАВА				Осми разред
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак		Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета. Процењују се: Вештине изражавања	ИСТИЧЕ СЕ оцену добија ученик који: -лако логички повезује чињенице и појмове; -самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; -решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; -показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен и ангажовања;	Непосредно опшисно оцењивање ученика може се вршити кроз: Усмено испитивање; Писмено испитивање; Посматрање понашања ученика; Редовно доношење домаћег задатка; Прегледање свеске;	Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника. Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика.	Свакодневно бележење током године Пресек стања на полугодишту
		Вођење евиденције	Усмено одговарање	По потреби, бар једном у полугодишту
		Редовност	Свакодневно	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ВЕРСКА НАСТАВА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак		Време
и саопштавања; Разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; Рад са подацима и рад на различитим врстама текстова, Уметничко изражавање; Вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.	-показује одговоран однос према раду/припремљен је за час. ДОБАР оцену добија ученик који: -у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; -самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; -решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; -показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. ЗАДОВОЉАВА оцену добија ученик који: -у довољној мери покаује способност употребе информација; -у знатној мери логички повезује чињенице и	од стране наставника о јављању на часовима	доношења домаћег	током године праћење/ пресек стања на полугодишту
			Ученици воде евиденцију	Три пута у једном полугођу
			Прегледање свески	Једном у полугодишту
			Писане провере	По потреби
			Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	По потреби
Ангажовање ученика у настави. Процењује се:	ИСТИЧЕ СЕ оцену добија ученик који: – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања		Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	По потреби
			Описно оцењивање.	Крај полугодишта и школске године
			Вођење евиденције од стране наставника о: Јављању на часовима (учесталост и активност по	На сваком часу током школске године. Пресек стања по

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ВЕРСКА НАСТАВА			Осми разред	
НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА, ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак		Време
Одговоран однос према раду и постављеним задацима	ДОБАР оцену добија ученик који: – показује делимични степен активности и ангажовања ЗАДОВОЉАВА оцену добија ученик који: – показује мањи степен активности и ангажовања		месецима) Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) Учешћу на такмичењима Посета културно-историјским институцијама и догађајима Несебичном пружању помоћи другим ученицима Израда панора, различитих врста излагања	тримесечјима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.